

Vlaanderen
is werk

2023

JAAARVERSLAG

VLAAMSE SOCIALE INSPECTIE

DEPARTEMENT

WERK & SOCIALE ECONOMIE

vlaanderen.be/departement-wse

SAMENSTELLING

Vlaamse overheid DEPARTEMENT
WERK & SOCIALE ECONOMIE
Vlaamse Sociale Inspectie

Koning Albert II-laan 15 bus 381
1210 Brussel

 02 553 08 88

 vlaamse.sociale.inspectie@vlaanderen.be

www.vlaanderen.be/departement-wse

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

Ann Van den Cruyce
Secretaris-generaal

UITGAVE

Juli 2024

Inhoudstafel

	1. Voorwoord	4
	Interview met Ann Van den Cruyce	
	2. Samenvatting	7
	2.1. Cijfers	8
	2.2. Wijze van optreden	9
	3. Hoe ziet de Afdeling Vlaamse Sociale Inspectie eruit?	10
	3.1. Organogram en personeelssamenstelling	11
	3.2. Vorming, training en opleiding	11
	3.3. Kennisvergaring bij de Vlaamse Sociale Inspectie – dubbelinterview met een strategisch adviseur en een materie-expert	12
	4. Projecten	14
	4.1. Diepteonderzoeken	15
	4.2. Kennisbeheer	17
	5. De Vlaamse Sociale Inspectie in cijfers	19
	5.1. Wijze van optreden	21
	6. Onze werking per materie	24
	6.1. Economische Migratie	25
	6.2. Private arbeidsbemiddeling	30
	6.3. Dienstencheques	33
	6.4. Antidiscriminatie	36
	6.5. ESF	38
	6.6. Taaldecreet	41
	6.7. Sociale economie	43
	6.8. Doelgroepen- en subsidiemaatregelen/Competentie en Loopbaan	46
	6.9. Kwaliteitstoezicht binnen de Vlaamse Sociale Inspectie	49
	7. Administratieve geldboeten	52
	8. Slotwoord	57
	Interview met Vincent Vandenameele, afdelingshoofd Vlaamse Sociale Inspectie	

VOORWOORD

01

Interview met Ann Van den Cruyce, secretaris-generaal

Mevrouw Van den Cruyce, het jaar 2023 was een bewogen jaar voor de Vlaamse Sociale Inspectie en het departement Werk en Sociale Economie. Wat zijn volgens u de belangrijkste hoogtepunten?

Ann Van den Cruyce: “Het klopt, 2023 was inderdaad een intens en uitdagend jaar. Dat wordt stilaan een constante. Een van de belangrijkste hoogtepunten was de verdere digitalisering van onze processen. We hebben aanzienlijke stappen gezet in het moderniseren van onze systemen, wat ons niet alleen efficiënter moet maken, maar ook onze interactie met burgers en bedrijven verbetert. De Vlaamse Sociale Inspectie heeft sterk ingezet op thematische controles, waarbij we specifiek focusten op sectoren met een hoog risico op sociale fraude en misbruik. Dit heeft geleid tot meer gerichte en doeltreffende interventies.”

“2023 heeft eens te meer aangetoond voor welke uitdagingen de Vlaamse Sociale Inspectie staat en tegelijkertijd wat haar bijdrage is in de strijd tegen fraude en misbruik. Ik verwijs naar bepaalde grote dossiers die de pers gehaald hebben. We bevinden ons in een complex werkveld, wat ons dwingt om onze methoden wanneer nodig bij te stellen, en samen te werken met andere inspectiediensten en gerechtelijke instanties.”

Kunt u een voorbeeld geven van een sector waarin deze thematische controles plaatsvonden en wat de resultaten waren?

Ann Van den Cruyce: “Een goed voorbeeld zijn de controles betreffende economische migratie in de bouw, transport en horeca, de dienstencheque-sector en het Vlaams Opleidingsverlof. Deze controles hebben

bijgedragen tot een sensibilisering om onze regelgeving correct na te leven, zowel naar geest als naar letter. Tegelijkertijd zijn door onzegerichte controles, en samenwerking met andere inspectiediensten, diverse inbreuken vastgesteld en aangepakt. Dit heeft niet alleen geleid tot een beter nalevingsniveau, maar ook tot een eerlijker speelveld voor bedrijven die zich wel aan de regels houden.”

Digitalisering is een terugkerend thema. Wat zijn de concrete voordelen die de digitalisering van inspectieprocessen met zich meebrengt?

Ann Van den Cruyce: “Digitalisering biedt tal van voordelen. Het stelt ons in staat om efficiënter te werken door administratieve lasten te verminderen en sneller gegevens te raadplegen en te verwerken. Dit betekent dat onze inspecteurs meer tijd kunnen besteden aan daadwerkelijke controles in het veld. Daarnaast verbeteren digitale tools onze analysemogelijkheden, waardoor we pro-actiever en data-gedreven kunnen werken. We kunnen patronen en trends beter identificeren, wat ons helpt om preventieve maatregelen te nemen en gericht op te treden. Dit blijft een echter een uitdaging, gezien ook het werkveld evolueert en ‘professionaliseert’ op dit vlak.”

Hoe heeft de Vlaamse Sociale Inspectie in 2023 samengewerkt met andere overheidsdiensten en partners?

Ann Van den Cruyce: “Samenwerking is cruciaal in onze aanpak. In 2023 hebben we onze samenwerking met diverse partners verder versterkt, waaronder de federale inspectiediensten, de politie en justitie. Deze samenwerking heeft geleid tot meer gecoördineerde acties en informatie-uitwisseling, wat de effectiviteit van onze

controles aanzienlijk heeft verhoogd. Een concreet voorbeeld hiervan is onze samenwerking op Europees niveau bij het aanpakken van georganiseerde vormen van sociale fraude. In bepaalde dossiers heeft dit een wezenlijk verschil gemaakt. Dit is een weg die we verder moeten bewandelen. Het Europese niveau heeft hier ook een rol te spelen. Fraude stopt niet aan onze grenzen, in tegendeel.”

Wat zijn de grootste uitdagingen waarmee de Vlaamse Sociale Inspectie in 2023 werd geconfronteerd, en hoe zijn deze aangepakt?

Ann Van den Cruyce: “Een van de grootste uitdagingen zijn de voortdurend evoluerende fraudemechanismen en methodes. Zoals hiervoor gesteld speelt de digitale evolutie hierin een rol, maar ook de open grenzen en de internationalisering. Om deze uitdagingen het hoofd te bieden, hebben we geïnvesteerd in de opleiding en training van onze inspecteurs, zodat zij over de nieuwste kennis en vaardigheden beschikken. Daarnaast hebben we onze technologische capaciteiten versterkt om sneller en nauwkeuriger in te kunnen grijpen.”

Wat zijn uw vooruitzichten voor het komende jaar?

Ann Van den Cruyce: “Voor 2024 willen we onze inspanningen op het gebied van digitalisering en samenwerking verder intensiveren. We blijven streven naar een rechtvaardige arbeidsmarkt waar eerlijke concurrentie centraal staat. Onze focus ligt ook op preventie, door bedrijven beter te informeren en te ondersteunen bij het naleven van de sociale wetgeving. We zullen ook verder inzetten op samenwerking, waar nodig over de grenzen heen. Dit zullen belangrijke uitdagingen blijven. Zo willen we bijdragen aan een sociaal rechtvaardige en economisch duurzame samenleving. Waar nodig zullen we ook krachtig vervolgen en sanctioneren.”

Ann Van den Cruyce:

“De Vlaamse Sociale Inspectie heeft sterk ingezet op thematische controles, waarbij we specifiek focusten op sectoren met een hoog risico op sociale fraude en misbruik. Dit heeft geleid tot meer gerichte en doeltreffende interventies.”

SAMENVATTING

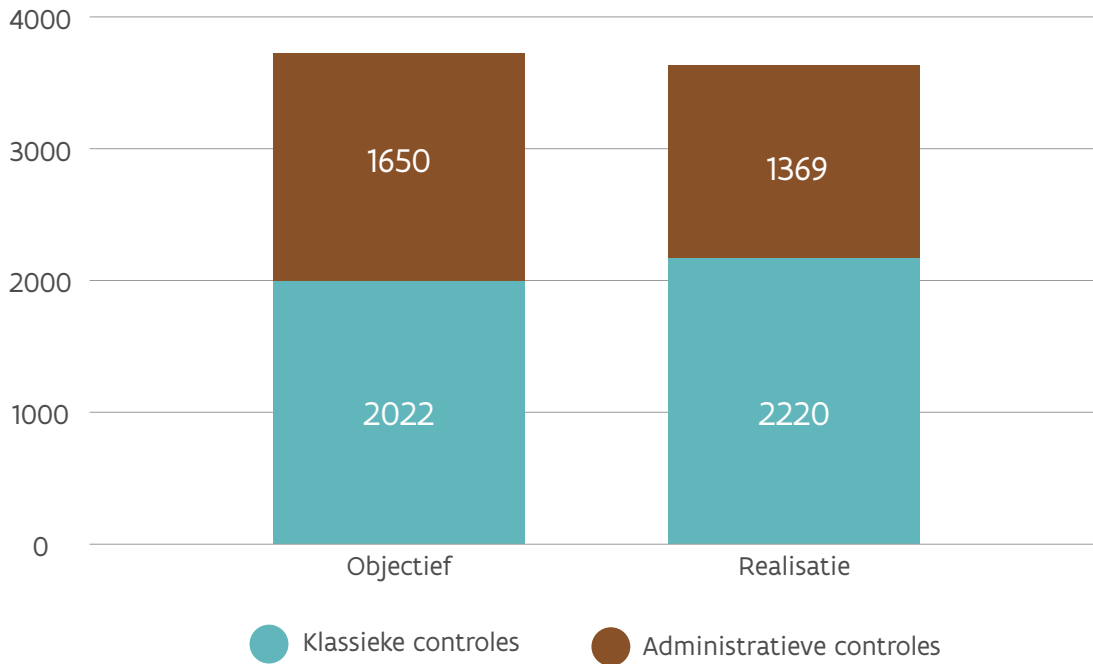
02

Cijfers

Aanvullend op 2.220 klassieke controles komen 1.369 administratieve onderzoeken wat resulteert in een realisatiegraad van 98%.

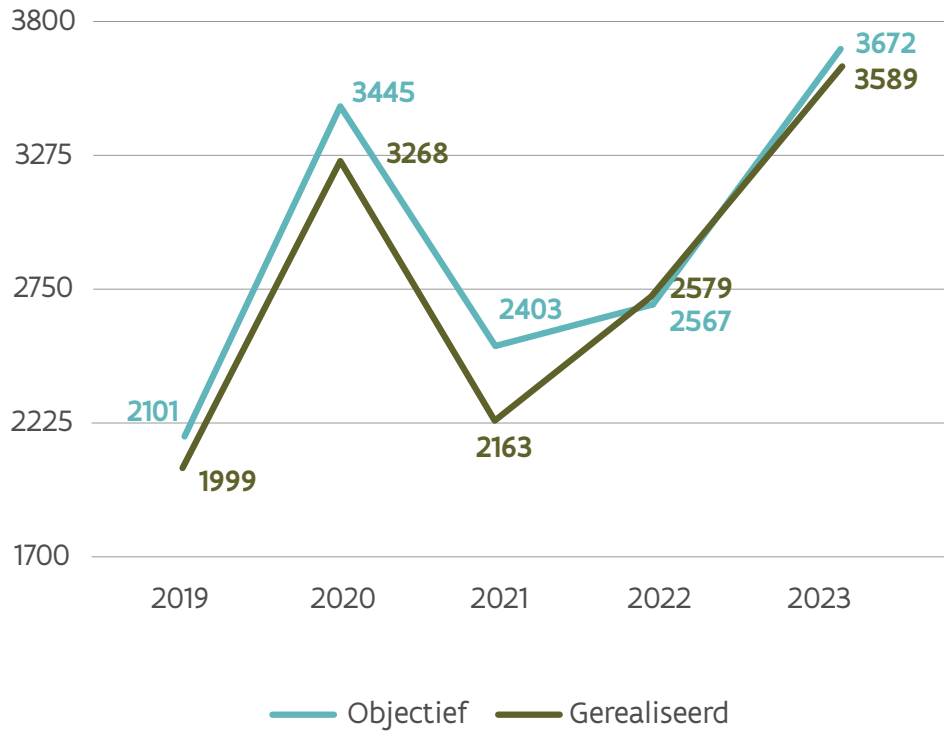
Controles 2023

Bijzonder in 2023 is dat de stijging in aantallen uitgevoerde controles én opgestelde sanctiedocumenten zich verderzet. Daarnaast werd een astronomisch bedrag van 19.866.153 € voorgesteld terug te vorderen.

Uitgevoerde controles

Wijze van optreden

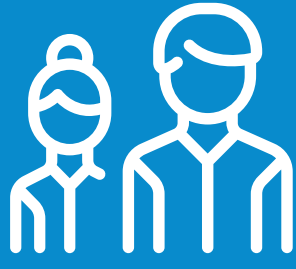
In 2023 werden er 723 processen-verbaal opgesteld:

- Pro Justitia 208;
- PV van inlichtingen 181;
- Waarschuwing 334.

Er werd een bedrag van € 19.866.153 voorgesteld terug te vorderen.

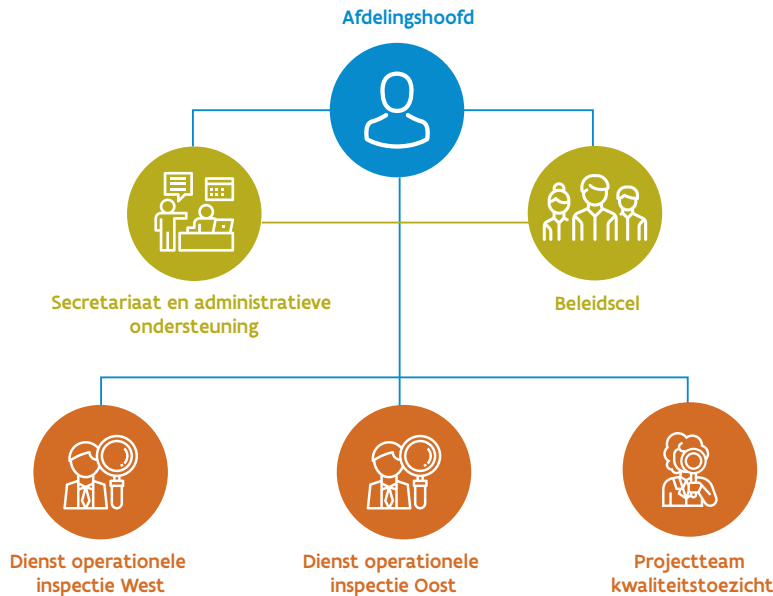
AFDELING VLAAMSE SOCIALE INSPECTIE

OSB

1. Organogram en personeelssamenstelling

Op 31 december 2023 waren er 71 personen (reëel VTE 61,08) in de Vlaamse Sociale Inspectie actief binnen onderstaand organogram:

- Dienst operationele inspectie Oost: 1 diensthoofd en 25 inspecteurs;
- Dienst operationele inspectie West: 1 diensthoofd en 25 inspecteurs;
- Projectteam Kwaliteitstoezicht: 1 projectverantwoordelijke en 6 inspecteurs
- Beleidscel: 3 medewerkers;
- 1 afdelingshoofd;
- Secretariaat en administratieve ondersteuners: 8 personen.

Inhoudelijk wordt de werking verder ondersteund door materie-experts. In hun tijdsbesteding zijn zij voor een bepaald gedeelte vrijgehouden voor inhoudelijk ondersteunend werk binnen een bepaalde materie.

2. Vorming, training en opleiding

De Vlaamse Sociale Inspectie heeft de traditie sterk in te zetten op een degelijk vormingsbeleid. Zo participeerde de afdeling ook in 2023 ten volle aan het vormingsplan van het Departement Werk en Sociale Economie.

Zo werd door de Vlaamse Sociale Inspectie in 2023 in totaal meer dan 400 uren aan vorming gevolgd.

Een belangrijk aandeel hierin is weggelegd voor het wegwijs maken van de nieuwe collega's in de interne werking en de verschillende bevoegdheden van de Vlaamse Sociale Inspectie..

3. Kennisvergaring bij de Vlaamse Sociale Inspectie – dubbelinterview met materie-expert en strategisch adviseur

Waaruit bestaat jouw rol en taak binnen de afdeling?

BART: “Als materie-expert biedt ik in eerste instantie ondersteuning aan collega’s die inspecties uitvoeren in mijn materie. Daarnaast voer ik inhoudelijke kwaliteitscontroles uit van de inspectieverslagen en geef ik daaromtrent feedback aan de inspecteurs. Bij klachten of meldingen sta ik als materie-expert ook in voor een eerste screening om na te gaan of deze door ons kunnen worden onderzocht.”

WILLEM: “Intern is dit het bijstaan van collega’s met raad en daad wanneer zich specifieke problemen stellen inzake de materie economische migratie. Dit kan zowel voor een controle (in de voorbereiding), tijdens de controle of navolgend zijn (kwaliteitscontrole). Hierbij is het de bedoeling om vaststellingen en knelpunten uit individuele dossiers afdelingsbreed te delen zodat we met zijn allen slimmer worden. Extern is dit het mee vertegenwoordigen van de afdeling naar de partners toe.”

ELKE: “Aanvullend daarbij bereid ik controlerondes voor, volg de operationele uitvoering op en organiseer ik het overleg met andere diensten in functie daarvan.”

Waarin verschilt de rol van materie expert ten opzichte van die van adviseur op vlak van kennisdeling binnen de afdeling?

DAVID: “Als materie-expert zit je middenin het inspectiegebeuren waarbij je vanuit je ervaring op het terrein je kennis deelt met

de collega’s. De rol van adviseur is er één met een blik vanuit een bredere helikopterview die het dossiermatige overstijgt. Vanuit de rol van adviseur wordt input gegeven die afkomstig is van onder andere de adviescommissie, Federgon, het kabinet, overlegorganen zoals SIOD, ...”

BART: “Doordat de materie-expert tegelijkertijd ook actief is als operationeel inspecteur, heeft hij/zij zeer goede kennis van de dagelijkse praktijk en nauwe contacten met de collega-inspecteurs in de betreffende materie. De kennisdeling door de materie-expert wordt daardoor gestuurd door ervaringen en is erg praktijkgericht.”

ELKE: “De adviseur focust zich op het beleidsmatige aspect van de materies, de materie-expert op het operationele aspect. De adviseur zal op basis van deze cases terugkoppelen naar de betrokken diensten en bekijken op welke manier deze problemen beleidsmatig kunnen opgelost worden (bv. door een wijziging van decreet of standpunt van de operationele dienst). Knelpunten die op het terrein worden vastgesteld door inspecteurs, worden door de materie-expert besproken met deze dienst zodat deze praktijkervaringen ook gekend zijn bij de andere afdelingen van het Departement.”

Hoe draag jij bij tot kennisopbouw, kennisdeling en kennisverdieping in jouw domein?

BART: “Vanuit mijn rol als materie-expert vorm ik een brugfunctie tussen de inspecteurs en de dienst van het Departement die instaat

voor beleidsopvolging van de betreffende materie. Door ervoor te zorgen dat alle nodige informatie beschikbaar is voor iedereen, het uitwerken van handleidingen, checklists, en het geven van infomomenten over de materies biedt deze brugfunctie ook de mogelijkheid om specifieke vragen omtrent interpretatie van regelgeving, uit te klaren.”

WILLEM: “Door mee problemen in dossiers op te lossen of handvaten aan te reiken om tot een oplossing te komen verhoogt de interne kwaliteit van de dossierbehandeling. Heel vaak worden hiervoor eerst andere betrokken diensten bevroegd. Vervolgens wordt deze kennis verspreid via de kanalen in de organisatie.”

Welke initiatieven kunnen hier nog genomen worden?

DAVID: “De afdeling zit op vele kleine heuveltjes kennis en expertise. Een grote eengemaakte berg is er nog niet. Niet dat de wil ontbreekt om hier werk van te maken. Het is gewoon om moeilijke opdracht om dit gestroomlijnd te krijgen. Er is een grote diversiteit aan materies en er zijn materie-overschrijdende thema’s. Misschien moeten we ons eens laten inspireren door een specialist ter zake.”

WILLEM: “Het is een evenwicht om de inspecteurs enerzijds op een goede en voldoende wijze te informeren. In de wetgeving rond de regelgeving zijn de voorbije jaren immers veel wijzigingen gebeurd. Anderzijds mogen ze ook niet overstelpt worden door al te veel gedetailleerde complexe informatie omdat dit anders moeilijk te bevatten wordt. Veel van de wetgevingen waarop wij controles doen zijn immers ook gelinkt aan andere (federale) wetgevingen.”

“Als materie-expert zit je middenin het inspectiegebeuren waarbij je vanuit je ervaring op het terrein je kennis deelt met de collega’s. De rol van adviseur is er één met een blik vanuit een bredere helicopterview die het dossiermatige overstijgt.”

JO: “Inspectie en operationele diensten moeten nauwer samenwerken. Zo moeten we soms te lang wachten op gegevens na het opvragen van een steekproef en hebben wij vaak onvoldoende toegang tot noodzakelijke informatie. Dit is niet efficiënt en heeft een invloed op de effectiviteit van de controles.

Het zou ook mooi zijn mocht er met de resultaten van inspectie meer rekening worden gehouden, dit niet alleen voor wat betreft individuele dossiers maar ook naar het nemen van remediërende beleidsbeslissingen. Het zou zinvol zijn als operationele diensten inspectie niet zien als een noodzakelijk kwaad maar eerder als vinger aan de pols met betrekking tot de materies die zij beheren.”

PROJECTEN

04

1. Diepteonderzoeken

We kiezen ervoor om de arbeidsintensieve diepteonderzoeken beter in het vizier te brengen en apart op te volgen. Diepteonderzoeken zijn onderzoeken die vanwege een aantal bepalende kenmerken een bijzondere onderzoeksmethodiek vergen.

Dit zijn de kenmerken die van een onderzoek een diepteonderzoek maken, opgesomd in een niet-exhaustieve, niet-cumulatieve lijst:

1. Het onderzoek vergt onderzoekdaden in diverse geografische regio's.
2. Het onderzoek behelst meer dan één deelmaterie waarvoor de afdeling bevoegd is.
3. Het onderzoek overschrijdt met een factor 3 het voorziene gemiddeld aantal mensdagen per dossier zoals voorzien in de boordtabel.
4. Het onderzoek loopt in samenwerking met één of meerdere externe diensten.
5. De gecumuleerde toegekende subsidiebedragen overschrijden het gemiddelde in de materie(s).

Niet elk van deze kenmerken afzonderlijk maakt een onderzoek tot diepteonderzoek. Het is in de specifieke combinatie van deze criteria dat maakt dat een onderzoek voldoende zwaarte krijgt om als diepteonderzoek beschouwd te worden. Elke materie kan voorwerp uitmaken van een diepteonderzoek.

In 2023 werden 18 onderzoeken weerhouden als diepteonderzoek. De aanleiding van deze onderzoeken zijn:

- 9 eigen onderzoeken, spontaan opgestart
- 6 kantschriften (onderzoeken in opdracht van het arbeidsauditoraat)
- 3 onderzoeken naar aanleiding van een klacht of melding

In 15 van de 18 diepteonderzoeken (83%) werd samengewerkt met een andere dienst. In de meerderheid van de gevallen is dat met de federale inspectiediensten en het arbeidsauditoraat. De totale tijd die aan deze onderzoeken werd besteed is 1,82 VTE. Deze onderzoeken werden hoofdzakelijk uitgevoerd in de materies migratie, dienstencheques en het Vlaamse Opleidingsverlof.

Diepteonderzoeken leiden regelmatig tot het opstellen van een Pro Justitia waardoor er mogelijk een strafrechtelijke sanctionering volgt. In de 18 diepteonderzoeken werden 15 Pro Justitia opgesteld. In 6 dossiers werd een advies geformuleerd tot terugvordering van subsidies.

2. Rode draad: Kennisbeheer

De Vlaamse Sociale Inspectie speelt een cruciale rol in het handhaven van sociale wetgeving en het bestrijden van fraude. Om deze taken effectief uit te voeren, zijn kennisvergaring, kennisopbouw, kennisverdieping en kennisdeling van groot belang. Deze processen zorgen ervoor dat de inspectiedienst up-to-date blijft met de nieuwste ontwikkelingen en technieken, en dat kennis binnen de organisatie wordt versterkt en gedeeld. Aangezien de Vlaamse Sociale Inspectie een breed scala van bevoegdheden en rollen combineert, is kennismanagement een belangrijke uitdaging.

Kennisvergaring

Kennisvergaring is het fundament van de activiteiten van de Vlaamse Sociale Inspectie. Het begint met het verzamelen van relevante data en informatie uit diverse bronnen, zoals regelgeving, rechtspraak, richtlijnen en allerlei vormen van digitale monitoringtools. Deze data vormen de basis voor het onderbouwen van een materiegestuurde werking en het plannen van gerichte controles.

Kennisopbouw

Nadat de benodigde informatie is verzameld, richt de Vlaamse Sociale Inspectie zich op kennisopbouw. Dit proces omvat de analyse en interpretatie van de verkregen data om bruikbare inzichten te genereren. Toenemende specialisatie en gespecialiseerde rollen moet zorgen voor een diepgaand begrip van de regelgeving alsmede de oorzaken en vormen van sociale fraude. Training en opleiding spelen hierbij een cruciale rol. In 2023 zijn diverse opleidingsprogramma's geïntroduceerd om nieuwe inspecteurs te trainen in nieuwe technologieën en onderzoeksvaardigheden, wat heeft geleid tot een snelle inpassing in de werkzaamheden.

Kennisverdieping

Kennisverdieping gaat verder dan het opbouwen van basiskennis; het betreft het verwerven van specialistische kennis en expertise. Inspecteurs worden gestimuleerd om zich te specialiseren in specifieke sectoren of vormen van fraude. Door middel van intensieve opleidingen, workshops en samenwerkingen met academische instellingen, kunnen inspecteurs hun expertise vergroten. Deze verdiepende kennis stelt de inspecteurs in staat om complexere casussen te analyseren en op te lossen.

Kennisdeling

Een effectieve inspectiedienst kan niet zonder een goede kennisdelingscultuur. Kennisdeling binnen de Vlaamse Sociale Inspectie vindt plaats via interne communicatiesystemen, periodieke bijeenkomsten en gezamenlijke projectgroepen. Daarnaast wordt kennis ook gedeeld met externe partners, zoals federale inspectiediensten, operationele diensten en justitie. Door deze samenwerkingen kunnen best practices worden uitgewisseld en gecoördineerde acties worden uitgevoerd.

De Vlaamse Sociale Inspectie erkent dat kennis de sleutel is tot succes in de strijd tegen sociale fraude. Door voortdurende inspanningen op het gebied van kennisvergaring, kennisopbouw, kennisverdieping en kennisdeling, blijft de organisatie voorbereid op de uitdagingen van een snel veranderende omgeving. Deze geïntegreerde aanpak zorgt ervoor dat de inspectiedienst niet alleen reactief maar ook proactief kan opereren, wat uiteindelijk leidt tot een verhoogd professioneel inspectieoptreden.

“Door voortdurende inspanningen op het gebied van kennisvergaring, kennisopbouw, kennisverdieping en kennisdeling, blijft de organisatie voorbereid op de uitdagingen van een snel veranderende omgeving.”

DE VLAAMSE SOCIALE INSPECTIE IN CIJFERS

OS

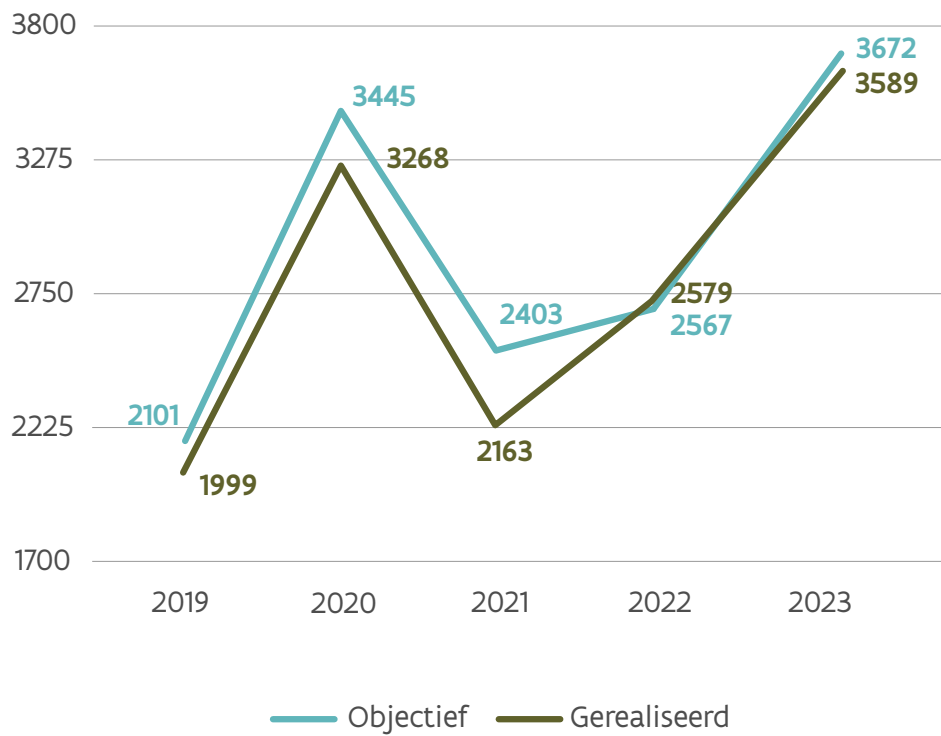

1. De Vlaamse Sociale Inspectie in cijfers

2023 was voor de Vlaamse Sociale Inspectie een uiterst productief jaar door een combinatie van reguliere opsporingsonderzoeken, administratieve controles en diepteonderzoeken. Daarnaast werkte de Vlaamse sociale Inspectie samen met haar federale collega's aan 177 acties in kader van de werking van de Arrondissementale Cellen.

Materie/Thema/Cluster	Totaal objectief		Totaal realisatie	
	VTE	Objectief	Realisatie TOTAAL	% van objectief
Economische Migratie (arbeidskaarten en beroepskaarten)	18,46	2092	1999	96%
Private arbeidsbemiddeling	4,86	300	313	104%
Dienstenchequebedrijven	6,71	200	162	81%
Antidiscriminatie/EPA (incl. bij DCO)	1,29	100	99	99%
Europees Sociaal Fonds	1,33	29	32	110%
Sociale Economie	2,06	175	197	113%
Doelgroepen- en subsidiemaatregelen	1,14	100	94	94%
Competentie en Loopbaan	0,46	40	39	98%
Beroepskwalificerende trajecten	0,36	13	12	92%
Duaal leren	0,50	12	11	92%
Leertijd	0,07	2	2	100%
Overeenkomsten alternerende opleidingen	1,16	450	465	103%
Ondernemerschapstrajecten	2,74	120	116	97%
Financieel toezicht SYNTRA	0,34	6	6	100%
Taaldecreet	0,25	35	44	126%
Diepteonderzoeken (VTE)	1,80		1,82	101%
Totaal # onderzoeken	43,44	3672	3589	98%

Uitgevoerde controles

De realisatiegraad ten opzichte van het vooropgesteld objectief volgens de respectieve strategische boordtabellen is:

Jaar	Vooropgesteld objectief	Gerealiseerd aantal inspecties	% Realisatiegraad
2019	2101	1999	95%
2020	3445	3268	95%
2021	2403	2163	90%
2022	2567	2579	100%
2023	3672	3589	98%

Wijze van optreden

In 2023 werden er **723 processen-verbaal** opgesteld:

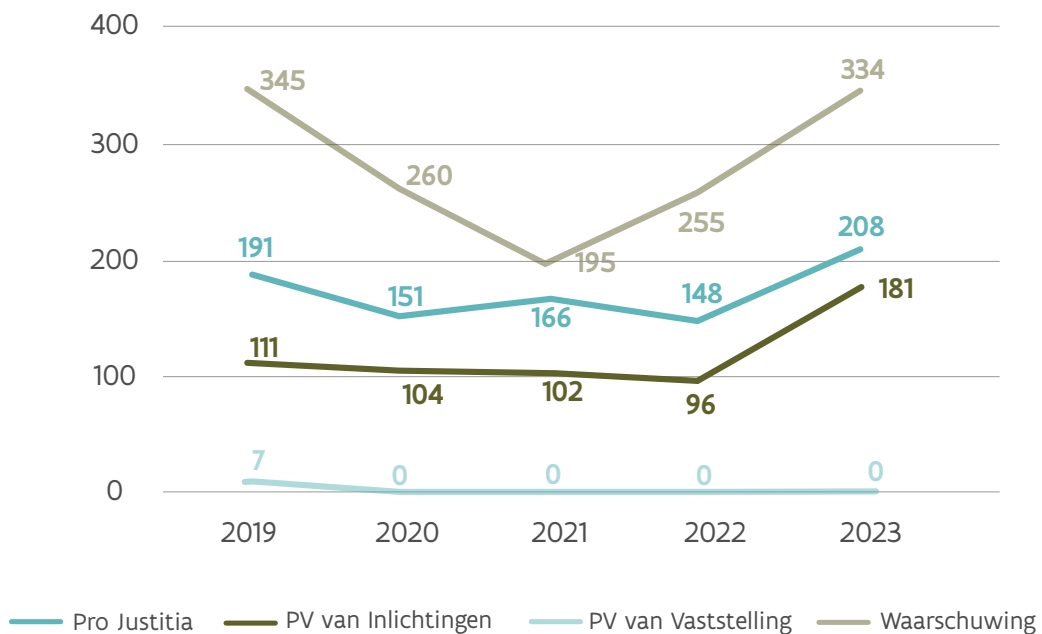
- Pro Justitia 208;
- PV van Inlichtingen 181;
- Waarschuwing 334.

Er werd een bedrag van € 19.866.153 voorgesteld terug te vorderen.

Totaal aantal PV's

Grafiek: overzicht van het totaal aantal Processen Verbaal periode 2019-2023.

Grafiek: Overzicht van het soort Processen Verbaal periode 2019-2023.

Processen Verbaal per materie

Documenttype	Materie	Aantal
Pro Justitia	Economische migratie	155
	Arbeidsbemiddeling	30
	Dienstencheques	21
	Sociale economie	13
	Competentie- en loopbaanbeleid	6
	Taaldecreet	3
	Antidiscriminatie	1
Waarschuwing	Economische migratie	116
	Arbeidsbemiddeling	108
	Dienstencheques	67
	Antidiscriminatie	32
	Taaldecreet	31
	Sociale economie	16
	Activeringsmaatregelen	5
	VDAB-stages	2
Competentie- en loopbaanbeleid	1	
PV van inlichtingen	Economische migratie	118
	Economische migratie	26
	Dienstencheques	20
	VDAB-stages	10
	Taaldecreet	3
	Antidiscriminatie	2
	Competentie- en loopbaanbeleid	1
	Sociale economie	1

Tabel: Overzicht van de soort Processen Verbaal per materie periode 2019-2023.

ONZE WERKING PER MATERIE

06

1. Economische migratie

Tewerkstelling van buitenlandse werknemers

Sinds de start van de oorlog in Oekraïne en de vluchtelingenstroom die dit op gang heeft gebracht, heeft de Vlaamse Sociale Inspectie bijzondere aandacht voor de correcte tewerkstelling van deze vaak kwetsbare personen.

Voor Belgische werkgevers die vluchtelingen met een tijdelijke bescherming als ontheemde tewerkstellen gelden geen extra voorwaarden op vlak van de regelgeving 'tewerkstelling buitenlandse werknemers'. Voor dit soort van tewerkstelling is de aanwezigheid van de Vlaamse Sociale Inspectie op het terrein dus voornamelijk preventief georiënteerd. De bedoeling hiervan is eventuele malafide ondernemingen te ontraden om misbruik te maken van deze vluchtelingen.

Daarnaast zijn er ook vluchtelingen die voor een onderneming in een andere EER-lidstaat gaan werken en tijdelijk naar Vlaanderen worden gedetacheerd om hier een dienst te komen verrichten. Voor hen zijn er wel voorwaarden op vlak van de regelgeving 'tewerkstelling buitenlandse werknemers' die moeten worden nageleefd. Idem voor vluchtelingen die voor een Belgische werkgever werken en niet over een tijdelijke bescherming als ontheemde genieten.

In 2023 voerde de Vlaamse Sociale Inspectie 202 controles uit waarbij de focus lag op deze doelgroep. Er werden 855 vluchtelingen gecontroleerd op een totaal van 1.468 gecontroleerde personen in deze controleronde. In de meeste gevallen werd de sociale regelgeving goed nageleefd maar in 25 onderzoeken werden inbreuken vastgesteld. In een paar dossiers kwam fraude aan het licht. Deze onderzoeken worden gecontinueerd in 2024. Tot slot werden in 13 dossiers onregelmatigheden aangetroffen waarvoor de Vlaamse Sociale Inspectie niet bevoegd is. Via een inlichtingenverslag werd de bevoegde dienst op de hoogte gebracht zodat er gepast gevolg kon worden gegeven aan deze vaststellingen.

Naast de bijzondere aandacht voor de vluchtelingen van de oorlog in Oekraïne was er in 2023 ook extra aandacht voor mogelijk misbruik van de piste van economische migratie. Het Belgisch consulaat in Turkije en Marokko leverde na overleg met de dienst vreemdelingenzaken geen visa meer af aan arbeidsmigranten omdat er vermoedens waren van fraude.

De Vlaamse Sociale Inspectie sprong de dienst economische migratie bij en alle aanvragen werden opnieuw gescreend. De resultaten van deze nieuwe screening werden besproken met de Dienst Vreemdelingenzaken en de consulaire post in Turkije. Dit betrof een constructieve samenwerking die o.a. leidde tot bijkomende inspecties op het terrein om nog een aantal zaken af te toetsen en een beter beeld te krijgen van de reële situatie.

Deze controles brachten een aantal onregelmatigheden aan het licht maar er was geen sprake van structurele fraude. Dit voorval heeft ook een aantal positieve effecten tot gevolg. De regelgeving werd aangescherpt om misbruik nog beter tegen te kunnen gaan en ook de samenwerking tussen de verschillende betrokken diensten ging erop vooruit.

# inspecties per oorsprong	2020	2021	2022	2023
Eigen initiatief	297	276	258	507
AC-actie	100	105	103	177
Aanvraag departement	267	215	194	262
Aanvraag andere dienst	30	63	61	81
Klacht/melding	23	44	45	72
Administratieve controles	363	18	524	766
Totaal	1080	721	1185	1865

Top 10 gecontroleerde sectoren	2023
Bouw	21%
Transport	13%
Horeca	13%
Detailhandel (excl. motorvoertuigen)	7%
Particuliere huishoudens	5%
Land-, tuinbouw en visserij	5%
Onderhoud en reparatie van motorvoertuigen	4%
Vervaardiging van voedingsmiddelen	4%
Groothandel (excl. motorvoertuigen)	4%
Vervaardiging van overige producten en industrie	4%
Andere	20%
Totaal	100%

# inbreuken	2020	2021	2022	2023
Illegaal verblijf en geen arbeidskaart	79	85	55	122
Wettig verblijf maar geen arbeidskaart	37	31	34	46
Andere inbreuken sanctieniveau 4	52	63	42	110
Andere inbreuken sanctieniveau 3	44	45	43	67
Totaal	212	224	174	345

Aantal dossiers met inbreuken	2020	2021	2022	2023
Aantal dossiers met inbreuken	162	195	136	252
Verhouding dossiers met inbreuken/totaal aantal dossiers (excl. administratieve controles)	23%	28%	21%	23%

De Vlaamse Sociale Inspectie als kenniscentrum

De vastgestelde inbreuken door de sociale inspectiediensten bij enkele onderaannemers op de werf van Borealis heeft ertoe geleid dat de Vlaamse regering de regels rond ketenaansprakelijkheid heeft aangescherpt. Concreet houdt dit in dat een aannemer een gepaste zorgvuldigheid aan de dag zal moeten leggen om na te gaan of zijn rechtstreekse onderaannemer geen personen tewerkstelt die niet over een geldig verblijf beschikken.

Bij de totstandkoming van nieuwe regelgeving is de inbreng van de Vlaamse Sociale Inspectie van belang. Dankzij de terreinervaring van de inspecteurs kan erover worden gewaakt dat er geen achterpoortjes worden opengelaten. Malafide ondernemingen kunnen soms erg creatief zijn in het opzetten van fraudesystemen, waardoor hier rekening mee moet worden gehouden bij het schrijven van nieuwe regelgeving. Ook de mogelijke interpretatie van artikelen dient tot een minimum te worden beperkt en de voorwaarden moeten bovendien goed aftoetsbaar zijn tijdens controles. Dit schept niet alleen meer rechtszekerheid voor ondernemingen en burgers, maar is ook van belang voor de toekomstige handhaving van de nieuwe regelgeving.

De Vlaamse Sociale Inspectie is vertegenwoordigd in de werkgroepen die hebben bijgedragen aan het schrijven van de verstrengde ketenaansprakelijkheid. Ook voor de interkabinettenwerkgroepen (waar beleidsvoorbereidend werk wordt gedaan door de kabinetsmedewerkers van de ministers van de meerderheidspartijen) werd iemand van inspectie uitgenodigd als expert van de administratie.

Nieuwe regelgeving blijft natuurlijk een exclusieve politieke bevoegdheid en het eindresultaat is meestal een compromis tussen de verschillende politieke (meerderheids)partijen.

Buitenlandse zelfstandigen

Net zoals bij de tewerkstelling van buitenlandse werknemers heeft de Vlaamse Sociale Inspectie extra aandacht besteed aan personen die de oorlog in Oekraïne zijn ontvlucht en in Vlaanderen een zelfstandige activiteit hebben opgestart.

Sinds de zomer van 2022 zijn personen die beschikken over een statuut van tijdelijke bescherming als ontheemde vrijgesteld van een beroepskaart. De vrees was dat malafide ondernemers deze personen als schijnzelfstandige in dienst zouden nemen gelet op het wegvallen van de verplichting om over een beroepskaart te beschikken. Als werkend vennoot is er geen zekerheid op een correcte verloning en zijn de regels van de arbeidswet, zoals o.a. arbeidsduur, niet van toepassing.

Tijdens de 202 controles met focus op de tewerkstelling van personen die de oorlog in Oekraïne zijn ontvlucht (zie supra) werden slechts 13 zelfstandige vluchtelingen aangetroffen op een totaal van 855. Er werden geen inbreuken vastgesteld.

Op basis van deze beperkte steekproef kan worden geconcludeerd dat de overgrote meerderheid van de vluchtelingen uit Oekraïne die aan het werk gaat, kiest voor een werknemersstatuut. Dit lijkt niet onlogisch gelet op het tijdelijk statuut van deze personen en de grotere impact die het opstarten van een zelfstandige activiteit met zich meebrengt in vergelijking met aan de slag gaan als werknemer.

De vrees dat een deel van de vluchtelingen zou gedwongen worden in een statuut van schijnzelfstandigheid blijkt op basis van deze beperkte steekproef ongegrond. Toch zal de Vlaamse Sociale Inspectie ook in de toekomst alert blijven en extra aandacht besteden aan de tewerkstelling van deze groep kwetsbare personen.

# inspecties per oorsprong	2020	2021	2022	2023
Eigen initiatief	63	72	52	83
Aanvraag departement	24	19	20	22
Aanvraag andere dienst	5	3	1	3
AC-actie	0	0	7	20
Klacht/melding	4	8	0	6
Totaal	96	102	80	134

Top 5 gecontroleerde sectoren	2023
Detailhandel (excl. motorvoertuigen)	21%
Bouw	13%
Transport	7%
Vervaardiging van voedingsmiddelen	6%
Vervaardiging van overige producten en industrie	6%
Andere	47%
Totaal	100%

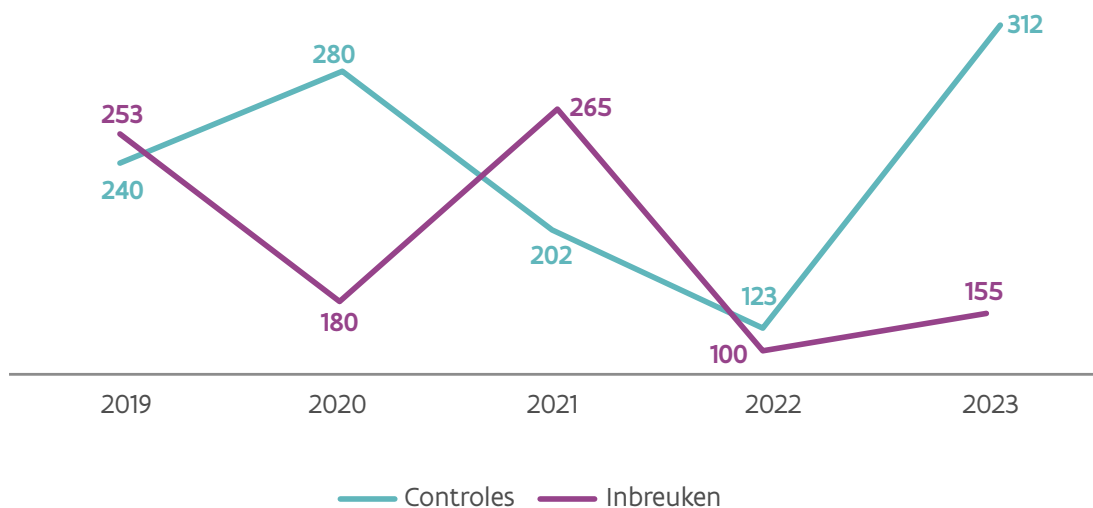
# inbreuken	2020	2021	2022	2023
Illegaal verblijf en geen beroepskaart	10	20	13	18
Wettig verblijf maar geen beroepskaart	22	28	11	13
Andere inbreuken sanctieniveau 4	1	5	1	0
Andere inbreuken sanctieniveau 3	4	1	3	1
Totaal	37	54	28	32

Aantal dossiers met inbreuken	2020	2021	2022	2023
Aantal dossiers met inbreuken	35	43	27	27
Percentage dossiers met inbreuken op totaal	36%	42%	34%	20%

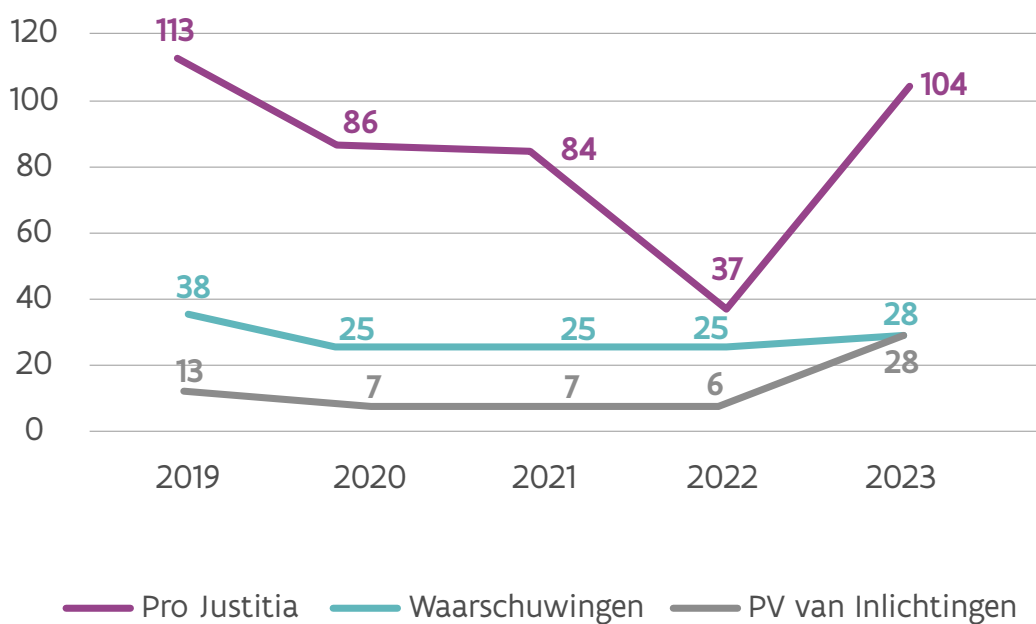
2. Private arbeidsbemiddeling

Cijfers

Uitgevoerde inspecties en vastgestelde inbreuken

Evolutie sanctiedocumenten

Top 10 vastgestelde inbreuken	Pro Justitia	Waarschuwing
Voor het verrichten van uitzendactiviteiten is een erkenning als uitzendbureau vereist.	12	7
Een gebruiker mag geen beroep doen op een uitzendbureau dat niet beschikt over een voorafgaande erkenning.	5	12
Het bureau bemiddelt werknemers van vreemde nationaliteit volgens de betreffende reglementering.	6	5
Het bureau onderschrijft de gedragscode en leeft die na.	1	45
Het uitzendbureau geeft correcte, volledige en objectieve informatie weer in personeelsadvertenties en vermeldt dat het om uitzendarbeid gaat.	1	36
Het bureau bezorgt tijdig juiste en volledige informatie over de aard van de bemiddelingsdiensten en over de aard van de tewerkstelling.		17
Het bureau maakt bij externe communicatie melding van zijn erkenningsnummer.		13
Het bureau oefent geen diensten uit voor fictieve vacatures.		10
Het bureau is verplicht om een tekst met de rechten van de sollicitant uit te hangen.		10
Het uitzendbureau behandelt de werknemer op respectvolle wijze.		10

Materie

De Vlaamse Sociale Inspectie is volgens art. 2, 7° van het Inspectiedecreet bevoegd voor het uitoefenen van het toezicht op het decreet van 10 december 2010 betreffende de private arbeidsbemiddeling. Private arbeidsbemiddeling wordt omschreven als het geheel van diensten uitgeoefend door een tussenpersoon die gericht zijn op:

- het bijstaan van werknemers bij het zoeken van een nieuwe tewerkstelling
- het bijstaan van werkgevers bij het zoeken naar geschikte werknemers
- het in dienst nemen van werknemers om hen ter beschikking te stellen met het oog op de uitvoering van een tijdelijke arbeid zoals bepaald bij of krachtens de wet van 24 juli 1987 betreffende de tijdelijke arbeid, de uitzendarbeid en het ter beschikking stellen van werknemers ten behoeve van gebruikers

In 2023 stegen de controlecijfers voor private arbeidsbemiddeling aanzienlijk. De vele nieuw aangeworven inspecteurs werden ook in deze materie ingeschakeld.

Zij werkten mee aan een informatieve en preventieve controleronde, wat meteen de toename van het aantal waarschuwingen verklaart.

Tijdens de controleronde werd bijzondere aandacht besteed aan het fenomeen identiteitsfraude binnen de uitzendsector. Hierbij verhuurt een persoon met legaal verblijf zijn identiteit aan een illegaal persoon die in zijn plaats als uitzendkracht arbeid gaat verrichten bij een gebruiker. Deze vorm van ontwrichtende fraude heeft nefaste gevolgen op vele vlakken, niet in het minst voor de huurder van de identiteit die eveneens strafrechtelijk vervolgbaar is. Ook de uitzendsector is begaan met de problematiek.

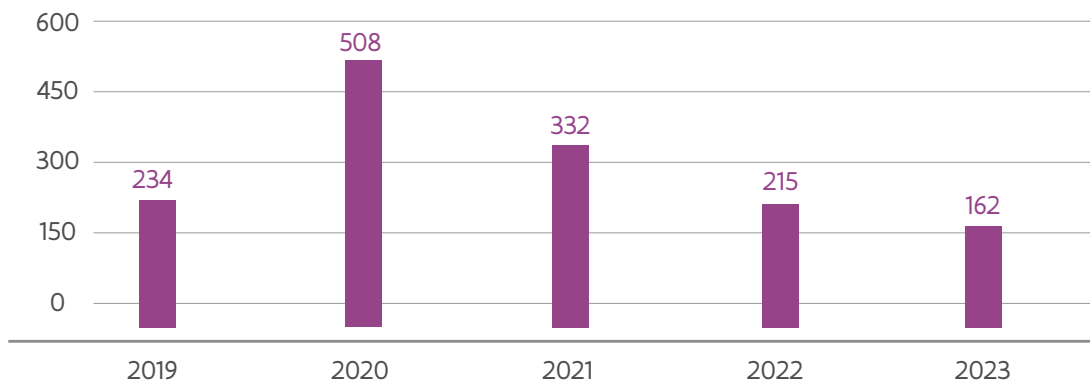
Tijdens de inspectiebezoeken werd een intern samengestelde folder verspreid met enkele tips en knipperlichten om mogelijke identiteitsfraude gemakkelijker te kunnen opmerken.

3. Dienstencheques

De dienstencheque-sector vertegenwoordigt binnen de bevoegdheden van het departement Werk en Sociale Economie veruit het grootste budget. Met jaarlijks meer dan 80 miljoen dienstencheques krijgt deze maatregel dan ook heel wat aandacht binnen de Vlaamse Sociale Inspectie. Zowel op basis van gericht data-onderzoek als controles op het terrein wordt het toezicht op de naleving van de dienstenchequeregelgeving aangepakt.

Aantal controles

De aanleiding van deze 162 inspecties was als volgt :

Aanvraag departement	43
Kantschrift	17
Klacht of melding	17
Spontane controle	85

De 43 controles **'aanvraag departement'** betreffen voornamelijk controles bij nieuw erkende ondernemingen. Wanneer een nieuw erkende onderneming voor de eerste keer dienstencheques indient, voert de Vlaamse Sociale Inspectie binnen de tien dagen een aantal eerste controles on desk uit om na te gaan of de uitbetaling mag plaatsvinden. Deze ondernemingen worden later in de tijd ook aan een algemene controle ter plaatse onderworpen. Daarnaast omvat dit ook de hercontroles naar aanleiding van een beslissing "intrekking van de erkenning met uitstel".

Daarnaast werden er eveneens meer vervolgonderzoeken gepleegd op vraag van het arbeidsauditoraat middels **kantschriften**.

Ook lagen een **melding of klacht** van o.a. burgers, werknemers, vakorganisaties of andere inspectiediensten aan de oorsprong van meer dan 10% van de dienstencheque-controles.

Bij de **spontane controles** heeft de Vlaamse Sociale Inspectie specifiek aandacht geschonken aan extra controles naar aanleiding van de vaststellingen door Toezicht Welzijn op het Werk. Zij voerden immers een nationale campagne naar dienstencheque-bedrijven met als doel de arbeidsomstandigheden inzake veiligheid en gezondheid van de werknemers die als huishoudhulp werken bij de gebruiker (particulieren) thuis te verbeteren.

Van de 162 controles werden er 135 controles bij ondernemingen verricht en 27 bij gebruikers.

Inbreuken en gevolggeving

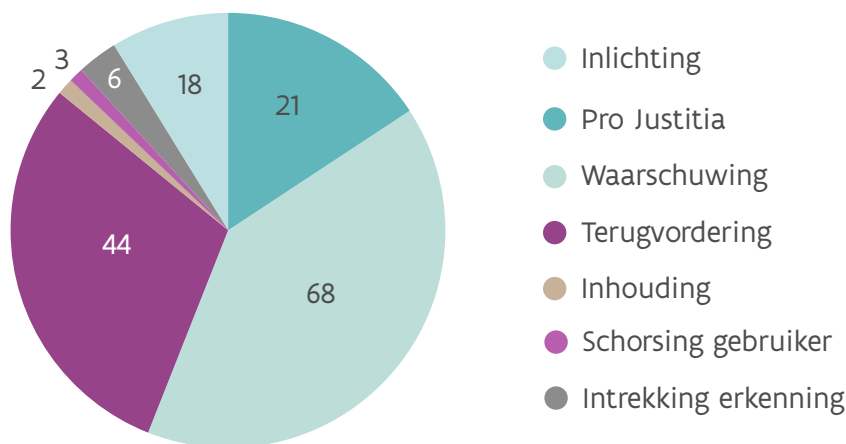
In 98 van de 162 controles werden inbreuken vastgesteld. Dit wil zeggen dat in 60% van de dienstenchequeonderzoeken minstens één inbreuk werd aangetroffen.

Ten opzichte van vorig jaar werd een aanzienlijk hoger percentage aan ondernemingen met inbreuken vastgesteld. Dit heeft voornamelijk te maken met de keuze om uitsluitend controles op het terrein uit te voeren. Bij administratieve controles worden immers merklijk minder inbreuken vastgesteld.

In totaal werden 283 verschillende inbreuken geregistreerd. Tijdens een onderzoek kunnen meerdere inbreuken tegelijk worden vastgesteld.

In onderstaande grafiek wordt de gevolggeving van de dossiers met inbreuken voorgesteld. Aangezien in een dossier verschillende gevolggevingen mogelijk zijn, zoals de combinatie van een proces-verbaal en terugvordering van ten onrechte uitgekeerde subsidies, is de som van het aantal gevolggevingen (162) hoger dan het aantal dossiers met inbreuken (98). De gevolggevingen worden onder de grafiek in meer detail toegelicht.

Aantal inspecties met gevolggeving

Bij de vaststelling van inbreuken wordt er altijd opgetreden. In vele gevallen (68) van de 98 controles met inbreuken is dit met een **waarschuwing**.

In 21 dossiers met zeer ernstige inbreuken werd een **proces-verbaal** opgesteld dat werd overgemaakt aan het Openbaar Ministerie (Pro Justitia) en de Dienst Administratieve Geldboeten. In deze 21 Pro Justitia's worden 104 inbreuken gebundeld.

Een proces-verbaal wordt doorgaans gecombineerd met andere gevolggelingen zoals een voorstel tot terugvordering.

De 44 inspecties waarbij een **terugvordering** van de onderneming werd voorgesteld, vertegenwoordigden een terugvorderbaar bedrag van 19.866.153 euro.

De hoogte van de terugvorderingen is erg gespreid. In de helft van de gevallen wordt een bedrag van 10.000 euro of minder voorgesteld. In acht gevallen wordt er meer dan 100.000 euro aan terugvorderingen voorgesteld, waarbij enkele van deze het uitzonderlijk hoge totaalbedrag vertegenwoordigen.

Daarnaast werd in twee gevallen een **inhouding** voorgesteld. Dit betekent dat de uitbetaling van de subsidie onmiddellijk werd stopgezet door ernstige inbreuken. In de drie gevallen ging het om een nieuw erkende onderneming waarbij de uitbetaling van subsidies werd tegengehouden zolang de onderneming niet kon aantonen dat zij zich met bepaalde ernstige onvolkomenheden in regel had gesteld.

Een **erkenning intrekken** is een voorstel dat slechts in uitzonderlijke gevallen wordt gedaan. De impact hiervan is dan ook zeer groot, aangezien dit de facto betekent dat de onderneming haar dienstenchequeactiviteiten moet staken. Dit expliciete voorstel tot intrekking van de erkenning kan leiden tot een onmiddellijke intrekking, een behoud of een voorwaardelijke intrekking. Bij dit laatste wordt de onderneming binnen de periode van voorwaardelijke erkenning opnieuw bezocht om na te gaan of ze zich in regel stelde. De intrekking werd evenwel in zes dossiers voorgesteld

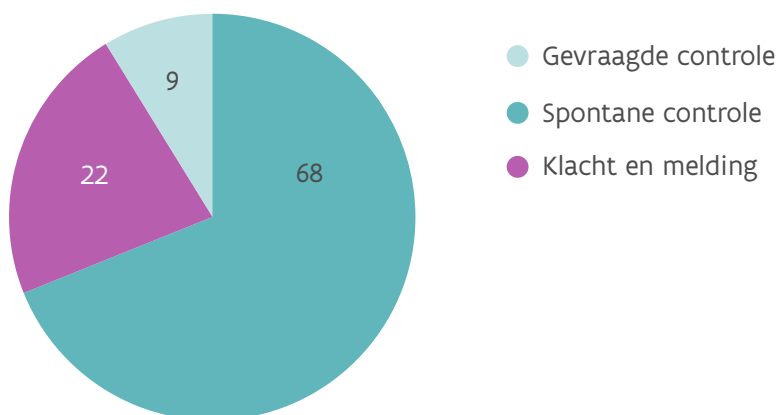
Tot slot werd in achttien dossiers een **inlichtingenverslag** opgemaakt naar een andere overheidsdienst met betrekking tot vaststellingen waarvoor de Vlaamse Sociale Inspectie niet bevoegd is.

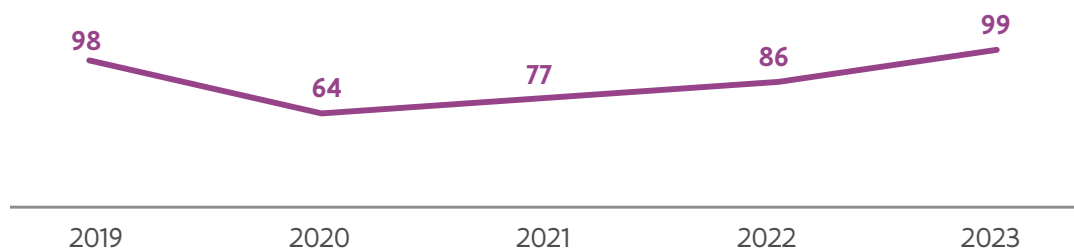
4. Antidiscriminatie

Cijfers

Oorsprong

Uitgevoerde inspecties

Genomen Maatregel	2019	2020	2021	2022	2023
Pro Justitia	2	-	-	-	1
PV van Waarschuwing	21	15	16	10	27
PV van Inlichting	-	2	1	3	2

Materie

De Vlaamse Sociale Inspectie is bevoegd voor het toezicht op het decreet houdende evenredige participatie op de arbeidsmarkt dd. 8 mei 2002 (EPA-decreet) en de antidiscriminatie-erkenningvoorwaarden uit de regelgeving dienstencheques (Wet 20/07/2001 ter bevordering van buurtdiensten en -banen).

De werkzaamheden van de Vlaamse Sociale Inspectie worden gevat door het actieplan ter bestrijding van arbeidsgerelateerde discriminatie (ABAD). Bij de laatste actualisering werd het addendum met betrekking tot de afdeling geïntegreerd in het actieplan zelf, ook naar aanleiding van de resolutie 415 van het Vlaams Parlement dd. 28 oktober 2015 waarin de Vlaamse Regering verzocht wordt:

8° erop toe te zien dat de Afdeling Toezicht en Handhaving van het Departement Werk en Sociale Economie prioritaire aandacht zal geven aan het vermijden van alle vormen van wettelijk verboden discriminatie, voornamelijk in de risicovolle sectoren. Dat moet vertaald worden in versterkte controles.

De Vlaamse Sociale Inspectie als kenniscentrum

De Vlaamse Sociale Inspectie speelt een cruciale rol op het gebied van anti-discriminatie binnen in het bevorderen van een inclusieve en rechtvaardige Vlaamse arbeidsmarkt. Als aanspreekpunt voor de klachtenbehandeling rond discriminatie heeft de afdeling inzicht in een breed scala aan mogelijke inbreuken. Een grondige kennis van het bestaande netwerk voor discriminatiebestrijding zorgt ervoor dat iedere melding bij de meest bevoegde dienst terecht komt. Gespecialiseerde kennis in dit domein wordt verzameld in een thematisch werkgroep binnen de Vlaamse Sociale Inspectie met een centrale rol van de materie-expert en de strategisch adviseur. De materie-expert ondersteunt de inspecteurs bij hun controles, staat in voor kennisdeling rond de geldende anti-discriminatie wetgeving en wijst op de specifieke aandachtspunten tijdens de inspecties.

Binnen het Departement Werk en Sociale Economie heeft de Vlaamse Sociale Inspectie een centrale rol in het antidiscriminatiebeleid. Dit houdt onder meer in de opgedane ervaringen en vaststellingen van alle inspecteurs in het domein van discriminatiebestrijding te integreren en te synthetiseren en het signaleren van juridische obstakels die een efficiënte bestrijding van discriminatie op de Vlaamse arbeidsmarkt bemoeilijken. Hierdoor kan de Vlaamse Sociale Inspectie bijdragen aan de ontwikkeling van performante wetgeving om discriminatie op de Vlaamse arbeidsmarkt effectief te bestrijden.

Samen met de juridische dienst van het Departement WSE wil de Vlaamse Sociale Inspectie de bewustwording rondom discriminatiebestrijding en het belang van diversiteit en inclusie op de Vlaamse arbeidsmarkt in het beleidsdomein vergroten. De Vlaamse Sociale Inspectie ondersteunt de vraag naar bredere structurele uitwisseling met het Departement en het Vlaams Mensenrechteninstituut met als doel discriminatiebestrijding een cruciaal element te laten zijn in het streven naar een rechtvaardige en evenwichtige arbeidsmarkt in Vlaanderen.

5. ESF

Het ESF (Europees Sociaal Fonds) is één van de fondsen binnen de Europese Structuur- en Investeringsfondsen. Deze fondsen bevatten middelen die de lidstaten van de Europese Unie moeten helpen om de arbeidsmarkt te versterken en de werkgelegenheidsgraad te verhogen. De Vlaamse Sociale Inspectie voert in opdracht van de auditautoriteit audits uit op het terrein. De te auditeren dossiers worden door de auditautoriteit geselecteerd en aan de Vlaamse Sociale Inspectie overgemaakt.

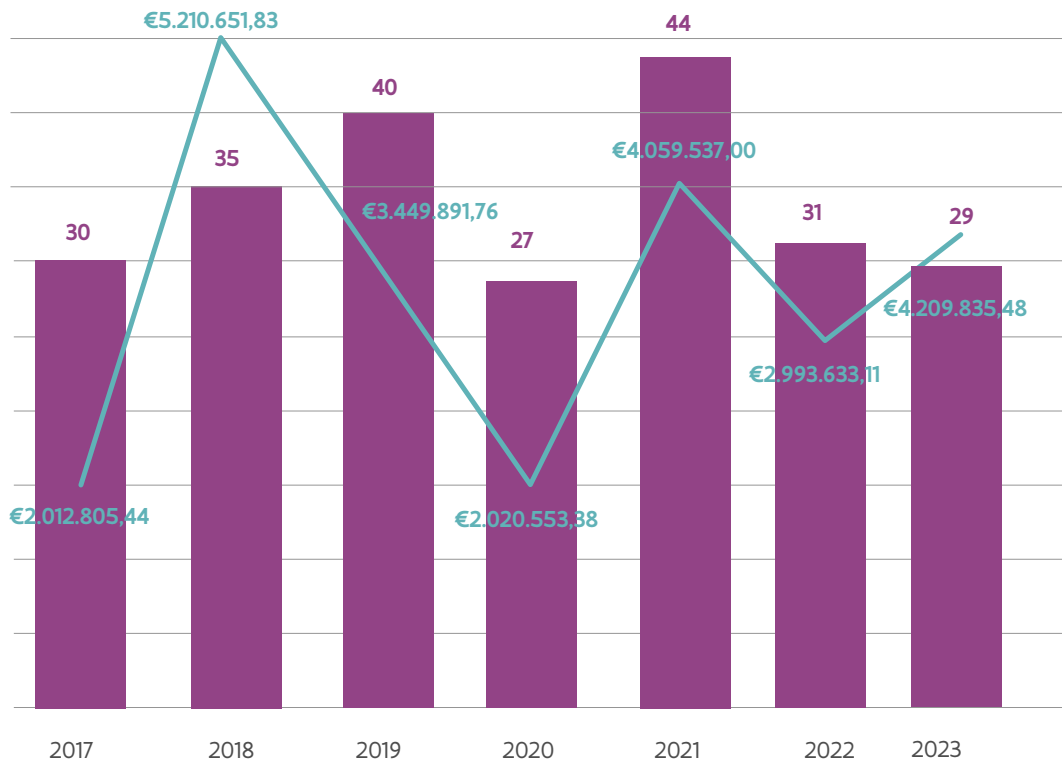
De foutenmarges die werden vastgesteld in de audits die de Vlaamse Sociale Inspectie uitvoert, zijn ten opzichte van de afgelopen jaren gestegen naar 6,08%. Dit betekent dat de marge aan verschil die nog bestaat na de eerstelijnscontrole door de managementautoriteit, gestegen is tegenover de voorgaande vier jaren. Aangezien de Vlaamse Sociale Inspectie slechts een gedeelte van de audits op concrete acties uitvoert, betekent dit evenwel niet dat er ook globaal een stijging van de foutenmarge is.

De hoofdreden voor het schrappen van kosten is problemen met de registratie of toewijzing van personen bij het project. Voor het inbrengen van kosten van personeel of deelnemers dient de promotor een uur-registratie bij te houden. Personeel kan ook gedeeltelijk of volledig aan een project worden toegewezen, waarbij geen uurregistratie dient bijgehouden te worden. Eén aspect van de audit van de Vlaamse Sociale Inspectie is het nagaan of deze tijdsregistratie of toewijzing waarheidsgetrouw is. Het gros van de doorgevoerde schrappingen, en dus de belangrijkste reden voor de foutenmarge, is de vaststelling van onregelmatigheden op dit vlak.

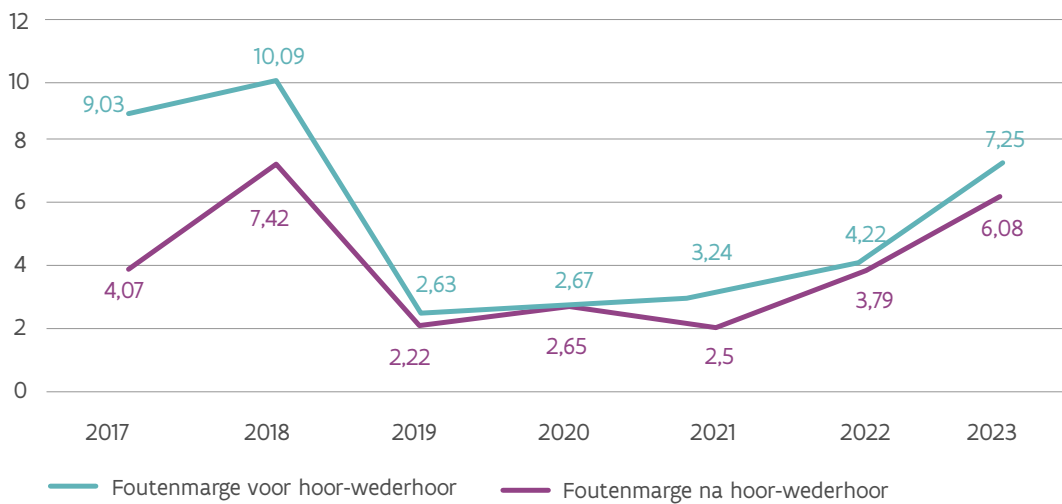
Aantal uitgevoerde audits

Geauditeerde NSK (netto subsidiabele kost)

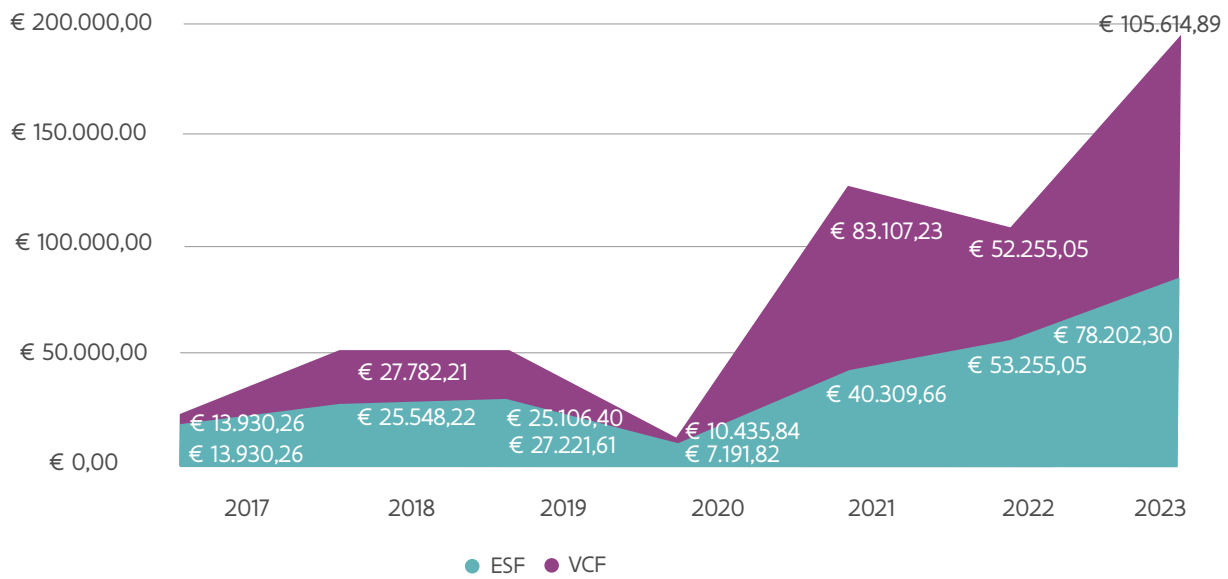

Foutenmarge

Deze resultaten hebben geen betrekking op de totaliteit van de uitgevoerde audits op het ESF-programma. Naast de audits op concrete acties die door de afdeling VSI werden uitgevoerd, werden immers door de auditautoriteit nog andere audits uitgevoerd. Deze foutenmarges zijn dus geenszins een weerspiegeling van de totale gecontroleerde kosten en **kunnen geen indicatie zijn van de vastgestelde foutenmarges over het volledige programma.**

Terugvorderbaar bedrag

6. Taaldecreet

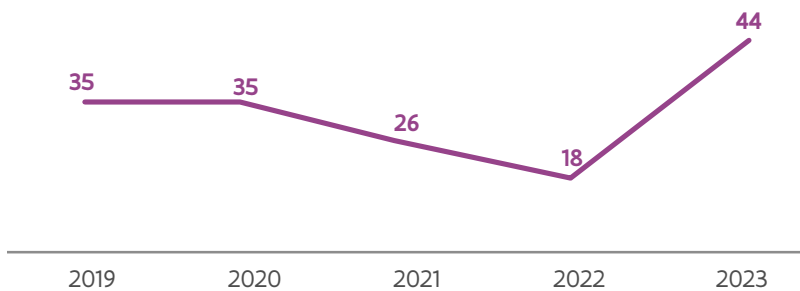
Materie

Het Taaldecreet van 19 juli 1973, voluit 'het decreet tot regeling van het gebruik van de talen voor de sociale betrekkingen tussen de werkgevers en de werknemers, alsmede van de voor de wet en de verordeningen voorgeschreven akten en bescheiden van de ondernemingen' bepaalt dat de Vlaamse Gemeenschap, met het oog op de bescherming van de werknemers en ter versterking van de sociale cohesie, het gebruik van de Nederlandse taal in de sociale betrekkingen tussen de werkgevers en de werknemers aanmoedigt. De te gebruiken taal tussen werkgevers en werknemers dient in het Nederlands te zijn voor natuurlijke personen en rechtspersonen die een exploitatiezetel in het Nederlandse taalgebied hebben of die personeel in het Nederlandse taalgebied tewerkstellen.

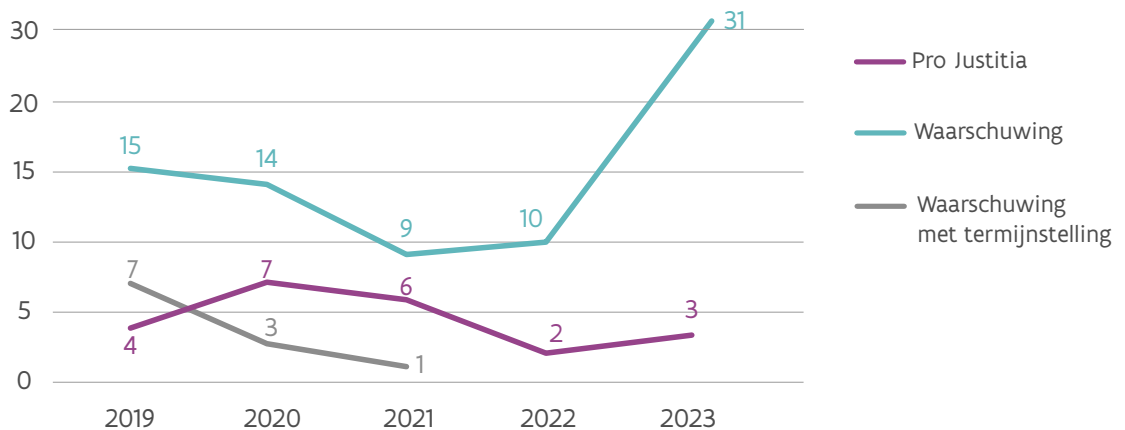
Inspecties Taaldecreet worden benaderd vanuit het integraal inspectieoptreden. Dit betekent dat in al de controles het aspect Taaldecreet wordt bekeken. Binnen een breder onderzoek wordt enkel een afzonderlijk inspectiedossier Taaldecreet opgemaakt wanneer hierbij verder onderzoekswerk vereist is of effectief inbreuken op het Taaldecreet werden vastgesteld.

Cijfers

Uitgevoerde inspecties

Evolutie genomen maatregelen

Grafiek: evolutie genomen maatregelen over de periode 2019-2023.

Vastgestelde inbreuken	2023	2022	2021	2020	2019
Wettelijk voorgeschreven akten en bescheiden: loonfiches	9	10	7	11	5
Wettelijk voorgeschreven akten en bescheiden: individuele rekeningen	1	2	1	1	2
Wettelijk voorgeschreven akten en bescheiden: jaarrekening	9	0	0	2	2
Wettelijk voorgeschreven akten en bescheiden: arbeidsovereenkomst	2	2	7	7	19
Wettelijk voorgeschreven akten en bescheiden: arbeidsreglement	1	0	2	2	1
Wettelijk voorgeschreven akten en bescheiden: prestatiefiche	0	0	0	0	0
Wettelijk voorgeschreven akten en bescheiden: werkrooster	0	0	0	0	0
Wettelijk voorgeschreven akten en bescheiden: facturen	1	1	1		1
Sociale betrekkingen: mededelingen	1	1	4	4	2
Sociale betrekkingen : cursussen	0	0	0		0
Sociale betrekkingen: onthaal nieuwe personeelsleden	1	0	2	4	1
Sociale betrekkingen: bevelen	0	0	2	3	1
Sociale betrekkingen dienst/ personeelsvergadering	0	0	0	0	1
Sociale betrekkingen: ondernemingsraad	1	1	0	0	1
Sociale betrekkingen: publicaties	0	0	1	1	0
Sociale betrekkingen: disciplinaire procedures	0	0	3	0	0
Sociale betrekkingen: vervolmakingscursussen	0	0	0	0	0
Wettelijk voorgeschreven akten en bescheiden: belastingsaangifte	0	0	0	0	0
Inbreuk niet gespecificeerd	13	1	10	1	1
Totaal	39	19	41	24	27

Tabel: vastgestelde inbreuken 2019-2023

7. Sociale Economie

Collectief maatwerk

Na de controleronde van 2019 voorzag de Vlaamse Sociale Inspectie om in 2020 bij een nieuwe steekproef van maatwerkbedrijven nogmaals een onderzoek te voeren naar de aspecten “begeleidingsnorm” en “enclavewerking”. Omwille van de coronapandemie moest de Vlaamse Sociale Inspectie zich beperken tot on-deskcontroles op de begeleidingsnorm. De uitgestelde controles op het aspect “enclavewerking” werden ingepland in 2022, maar door andere prioritaire opdrachten werden ze weer verdaagd.

Zo werd in de planning van 2023 weer een pakket van 50 onderzoeken ingeschreven. Bij het bepalen van de steekproef werd beslist om de controleronde uit te breiden tot alle 61 maatwerkbedrijven met enclaves. Uiteindelijk genereerde deze controleronde 64 dossiers (met naast de 61 initiële onderzoeken nog 2 kantschriften en 1 opvolgingscontrole).

De Vlaamse Sociale Inspectie stelde in 39 dossiers (64% van 61) inbreuken vast. De meest voorkomende inbreuk (26) was het feit dat bepaalde enclaveovereenkomsten (tussen maatwerkbedrijven en klanten/gebruikers) niet gemeld waren aan het departement. In 21 gevallen werd vastgesteld dat er onvoldoende werkvloerbegeleiders aanwezig waren in de enclave. Minder frequente inbreuken waren de afwezigheid van werkvloerbegeleiders (zeven dossiers), de inhoud van de enclaveovereenkomst die niet conform was (6), de aanwezigheidsregistratie die niet conform was (1 dossier), de in de enclave aanwezige werkvloerbegeleider die niet gekwalificeerd was (1 dossier) en tenslotte de in de enclave aanwezige werkvloerbegeleider die geen

personeelslid was van het maatwerkbedrijf (1 dossier). Op grond van deze vaststellingen gaf de Vlaamse Sociale Inspectie 16 waarschuwingen (voor 38 enclaves) en werden 12 Pro Justitia’s opgesteld (voor 22 enclaves). Van deze Pro Justitia’s betroffen 6 de afwezigheid van werkvloerbegeleiders (waarvan 1 gecombineerd met de inbreuk dat meerdere enclaveovereenkomsten niet gemeld waren), 5 het feit dat er niet genoeg werkvloerbegeleiders aanwezig waren (waarvan 2 gecombineerd met de inbreuk dat meerdere enclaveovereenkomsten niet gemeld waren) en 1 de gecombineerde inbreuk dat de werkvloerbegeleider geen personeelslid was van het maatwerkbedrijf en niet over de vereiste kwalificatie beschikte. Voor de inbreuk “onvoldoende werkvloerbegeleiders in de enclave” stelde de Vlaamse Sociale Inspectie Pro Justitia op wanneer het tekort 1 volledige VTE of meer bedroeg ten opzichte van de reglementaire norm. De Vlaamse Sociale Inspectie is van mening dat in de geverbaliseerde situaties geen sprake was van de naleving van de gecombineerde kwaliteits- en intensiteitsvereisten op het stuk van begeleiding, zoals vastgesteld in de regelgeving.

Naast de genoemde inbreuken moest de Vlaamse Sociale Inspectie vaststellen dat 50 van de 170 bezochte enclaves niet meer actief waren. De Vlaamse Sociale Inspectie pleit dan ook voor een beter meldsysteem dat er voor zorgt dat de beschikbare informatie over enclaves altijd up-to-date is.

De Vlaamse Sociale Inspectie herhaalt haar pleidooi om voor de begeleiding van de doelgroepwerknemers, in

afstemming met alle betrokkenen, te werken aan een juridisch sluitende regeling die organisatorisch en financieel haalbaar is voor de maatwerkbedrijven, afdoende garanties biedt inzake de werkelijke begeleidingsnoden van de doelgroepwerknemers en eenduidig controleerbaar is door de betrokken diensten van het departement, waaronder de Vlaamse Sociale Inspectie.

De Vlaamse Sociale Inspectie suggereert eveneens om het doorstroomconcept, dat eigenlijk het sluitstuk zou moeten zijn van het stelsel van collectief maatwerk, sterker aan bod te laten komen in de enclavewerking: de Vlaamse Sociale Inspectie kon vaststellen dat heel wat doelgroepwerknemers in de bezochte enclaves perfect in staat leken – los van eventuele persoonlijke problematieken – om zonder begeleiding in de organisatie van de gebruiker te functioneren en daar ook goed geïntegreerd bleken.

Naast de spontane controleronde op de enclavewerking voerde de Vlaamse Sociale Inspectie voor de derde maal on-desk analyses uit op de jaarrekeningen van de maatwerkbedrijven van de boekjaren 2021 en 2022. In het rapport werden nogmaals de cijfers van 2020 opgenomen (die de Vlaamse Sociale Inspectie reeds in 2021 analyseerde), om de volledige coronaperiode mee te kunnen nemen in de beschrijving van bepaalde evoluties. De globale conclusie van de vorige onderzoeken blijft nog altijd overeind: de maatwerksector is financieel heel gezond. Nog steeds geldt dat er grote verschillen zijn tussen de maatwerkbedrijven onderling, zowel qua omvang, aard van de activiteiten als qua

financiële gezondheid. Meer dan de helft van de maatwerkbedrijven hebben sterke tot zeer sterke ratio's qua liquiditeit en solvabiliteit, hoewel een geleidelijke kleine afname kan vastgesteld worden voor de jaren 2021-2022. Het globaal financieel eindresultaat kende in 2022 een sterke terugval (-50%), wat vermoedelijk toe te schrijven is aan de sterke stijging van de loonkosten. In de beoordeling kwamen 10 maatwerkbedrijven als “zwak” naar boven en 8 als “zeer zwak”. Samen vertegenwoordigen deze 18 maatwerkbedrijven ongeveer 15% van de 124 onderzochte maatwerkbedrijven en staan zij in voor ongeveer 7% van de tewerkstelling op sectorniveau. Het gaat dus om eerder kleinschalige organisaties. Bij de “zeer zwakke” zijn 2 maatwerkbedrijven die door de Vlaamse Sociale Inspectie (2019, 2021 en 2023) als “zeer zwak” beoordeeld werden, 4 die bij de vorige analyse in 2021 als “zwak” beoordeeld werden en 2 die toen een “voldoende” scoorden, maar in 2021 en 2022 zware verliezen leden.

Binnen de materie “collectief maatwerk” voerde de Vlaamse Sociale Inspectie nog 3 andere, losstaande onderzoeken uit. Het betrof een onderzoek, op vraag van het management, naar de financiële leefbaarheid van een specifiek maatwerkbedrijf, een onderzoek naar aanleiding van een melding en een gecombineerd onderzoek in de materies dienstencheques en collectief maatwerk. In dit laatste dossier werd Pro Justitia opgesteld voor inbreuken op beide wetgevingen. Vanuit collectief maatwerk werden inbreuken vastgesteld op het vlak van begeleiding en de conformiteit van persoonlijke ontwikkelingsplannen.

Lokale diensteneconomie

De Vlaamse Sociale Inspectie voerde 2 opvolgingscontroles ter plaatse uit naar aanleiding van waarschuwingen die tijdens de spontane controleronde van 2022 werden gegeven. De eerder vastgestelde inbreuken waren in beide gevallen geredigeerd. Zie jaarverslag 2022 voor de resultaten van deze controleronde.

Arbeidsmatige activiteiten in de sociale economie (AMAWSE)

In het kader van de spontane verkennende controleronde van 2022 werden in 2023 nog 4 resterende onderzoeken uitgevoerd. De resultaten van deze controleronde werden besproken in het jaarverslag van 2022.

8. Doelgroepen- en subsidiemaatregelen/ Competentie en loopbaan

Doelgroepen-, activerings- en subsidiemaatregelen

Vlaamse ondersteuningspremie (VOP)

De Vlaamse Sociale Inspectie voerde in deze materie twee controles ter plaatse uit, naar aanleiding van meldingen van burgers. Het ene dossier vergde geen optreden van de Vlaamse Sociale Inspectie, in het andere stelde de Vlaamse Sociale Inspectie vast

dat een van de toekenningsvoorwaarden niet werd nageleefd en adviseerde aan de operationele dienst om de uitbetaling van de premie op te schorten. De Vlaamse Sociale Inspectie stelde geen enkele inbreuk vast.

Jobbonus

De operationele dienst bezorgde de Vlaamse Sociale Inspectie een bezwaar van een burger die van mening was dat ze onterecht geen jobbonus gekregen had. De Vlaamse Sociale Inspectie onderzocht of dit bezwaar gegrond was. Omdat haar werkgever in de aangiftes aan de sociale zekerheid gebruik maakte van een vroeger BIS-nummer in plaats van haar rijksregisternummer, konden de nodige

loon- en arbeidstijdgegevens niet opgehaald worden. De Vlaamse Sociale Inspectie bracht de operationele dienst op de hoogte van dit euvel, waardoor de jobbonus alsnog uitbetaald kon worden aan de betrokkene. Via de KSZ werd gevraagd om het overbodig BIS-nummer te schrappen; dit werd achteraf bevestigd.

Wijk-werken

De Vlaamse Sociale Inspectie voerde in 2023 9 controles uit op het wijk-werkenstelsel. 7 hiervan kaderden in de verkennende controleronde die in 2022 opgezet was. De resultaten lagen in de lijn met de vaststellingen die vorig jaar reeds gedaan werden: er werden waarschuwingen gegeven omdat prestatieformulieren al van tevoren voor de ganse dag waren ingevuld, omdat de betrokken gebruikers geen cheque betaalden per begonnen uur, omdat de betrokken gebruikers prestatieformulieren niet ondertekenden en omdat wijk-werkers niet toegelaten activiteiten uitvoerden. De Vlaamse Sociale Inspectie voerde ook 2 opvolgingscontroles uit, met in het ene geval een positief resultaat (inbreuk verholpen) en in het andere een negatief resultaat (zelfde inbreuken nog aanwezig).

VDAB-stages

De spontane, verkennende controleronde van 2022 werd, volgens plan, verdergezet en, naargelang zich gevallen voordeden, uitgebreid naar de beroepsverkennende stage (BVS). Zo werden 34 IBO's, 37 beroepsinlevingsstages (BIS) en 8 BVS-en gecontroleerd. Daarnaast werden nog 3 IBO's gecontroleerd in het kader van een AC-actie en op basis van een melding en een klacht. Als gevolg van al deze controles werden 12 inlichtingenverslagen verstuurd, waarvan 8 naar VDAB, 3 naar de inspectiedienst Toezicht op de Sociale Wetten en 1 naar Fedris. In 2 gevallen werd aan VDAB geadviseerd om de werkgever tijdelijk of definitief uit te sluiten uit de stagesystemen.

De verkennende controleronde zal nog verdergezet worden in 2024.

Competentie- en loopbaanmaatregelen

Vlaams opleidingsverlof

De Vlaamse Sociale Inspectie voerde 37 onderzoeken uit naar mogelijke fraude in deze materie. Spil in deze dossiers waren 2 opleidingsverstrekkers die ervan verdacht werden opleidingsdocumenten te vervalsen. Het eerste deel van deze onderzoeken (24 dossiers) werd opgestart naar aanleiding van een melding van voormalige werknemers van een van die opleidingsverstrekkers. In de loop van deze onderzoeken, die gevoerd werden bij 23 ondernemingen die klant waren van deze opleidingsverstrekker, kwam de tweede opleidingsverstrekker in het vizier. Na afronding van het eerste pakket onderzoeken werd dan ook een tweede reeks opgestart (13 dossiers). Op basis van de gemaakte vaststellingen en van vele verklaringen van (ex-)werknemers die tijdens intensieve verhoren werden afgenomen, werden 6 Pro Justitia opgesteld, tegen de 2 betrokken opleidingsverstrekkers en 4 werkgevers. Naar aanleiding hiervan beslisten 3 van deze werkgevers om al hun VOV-betalingsaanvragen te annuleren. De operationele dienst raamde het totaalbedrag dat tegenover deze annulaties stond, op ruim 125.000 euro. Allicht zullen daarnaast nog terugvorderingen gebeuren.

De Vlaamse Sociale Inspectie zal ook de komende jaren het Vlaams opleidingsverlof in het vizier blijven houden.

Loopbaanbegeleiding

Op vraag van VDAB voerde de Vlaamse Sociale Inspectie onderzoeken naar mogelijke inbreuken op de regelgeving over loopbaanbegeleiding bij 2 dienstverleners die in onderaanneming werkten voor gemandateerde dienstverleners. In het kader van deze onderzoeken werden verscheidene controles ter plaatse uitgevoerd bij deze dienstverleners, de betrokken mandaathouders voor wie zij actief waren en bij een aantal van hun klanten. Van de dienstverleners en sommige klanten werd een verhoor afgenomen. In beide dossiers stelde de Vlaamse Sociale Inspectie wel degelijk inbreuken vast op de geldende regelgeving. In het ene dossier ging het over het feit dat de dienstverlener familiebanden had met een aantal klanten en zo de nodige professionele afstand niet kon bewaren en dat de activiteiten inzake loopbaanbegeleiding vermengd werd met andere dienstverlenende activiteiten. Ook in het ander dossier was sprake van deze laatste inbreuk: sessies voor loopbaanbegeleiding werden vermengd met therapeutische sessies. Verder liet de dienstverlener bepaalde noodzakelijke documenten van tevoren, dus nog blanco, ondertekenen door de klanten, waardoor de waarheidsgetrouwheid ervan niet gegarandeerd was. De Vlaamse Sociale Inspectie kon in dit dossier ook vaststellen dat het aantal uren, vermeld op sommige deelnamebewijzen en door de dienstverlener geregistreerd in de databank van VDAB, niet overeenstemde met de reële totale duur van de gegeven sessies. Bovendien duurden sommige sessies minder dan het minimum van 1 volledig uur. Verder werden persoonlijke ontwikkelingsplannen afgeleverd die niet gepersonaliseerd waren, hetgeen volledig indruist tegen het concept van individuele loopbaanbegeleiding. Tenslotte werd bij de mandaathouder vastgesteld dat de archivering van de klantendossiers niet conform was.

De Vlaamse Sociale Inspectie bezorgde haar controleverslagen aan VDAB voor verder gevolg.

9. Kwaliteitstoezicht binnen de Vlaamse Sociale Inspectie

Onder de noemer ‘kwaliteitstoezicht’ neemt de Vlaamse Sociale Inspectie een toezichtopdracht op in de domeinen ‘competentieverwerving op de werkplek’ en ‘levenslang leren’.

De bedoeling van dat kwaliteitstoezicht is ervoor te zorgen dat lerenden die een traject volgen...

- ... met een belangrijke werkplekcomponent (zoals bij duaal leren)
- ... of gericht op het verwerven van een beroepskwalificatie
- ... of gericht op uitstroom naar zelfstandig ondernemerschap of KMO-medewerker een kwaliteitsvolle opleiding kunnen doorlopen.

Met de resultaten van het kwaliteitstoezicht wil de Vlaamse Sociale Inspectie verschillende doelstellingen nastreven. Zo wil de inspectie de interne kwaliteitscultuur van de aanbieders van deze opleidingstrajecten versterken, op basis van onafhankelijke conclusies en feedback. Door de bevindingen weer te geven in globale rapporteringen met aandachtspunten en aanbevelingen, beoogt de Vlaamse Sociale Inspectie ook op beleidsniveau een objectief beeld terug te koppelen.

Om deze opdrachten waar te maken, werkt de Vlaamse Sociale Inspectie nauw samen met andere inspectiediensten. Een belangrijke partner is de Vlaamse Onderwijsinspectie, die optreedt als medetoezichthouder bij duaal leren en beroepskwalificerend leren. De Vlaamse Sociale Inspectie stemt voor het kwaliteitstoezicht ook nauw af met andere overheidsorganisaties, zoals het Agentschap

voor Innoveren en Ondernemen (VLAIO), het Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen (AHOVOKS) en de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB).

Ook buiten Vlaanderen zet de Vlaamse Sociale Inspectie in op de verruiming van haar netwerk binnen het domein ‘toezicht op beroepsgerichte vorming’. Op initiatief van AHOVOKS is de Vlaamse Sociale Inspectie lid van de Vlaamse EQAVET-stuurgroep. EQAVET is het Europese kader voor kwaliteitsborging in beroepsopleiding en -vorming. Dat kader geeft een aantal toetsstenen weer voor kwaliteitsborging in beroepsgerichte vorming. In 2023 werkte de Vlaamse Sociale Inspectie mee aan een peer review, waarbij vertegenwoordigers van vijf Europese lidstaten een bezoek brachten aan Vlaanderen.

Beroepskwalificerende trajecten

Elk beroepskwalificerend traject dat na een inhoudelijk kwaliteitsonderzoek werd erkend door het Departement Werk en Sociale Economie wordt na een eerste doorloopcyclus gescreend tijdens een toezicht ter plaatse. 2023 was het tweede werkjaar waarin toezichten met bindende gevolgen werden uitgevoerd. De adviezen op basis van deze toezichten worden overgemaakt aan de Erkeningscommissie beroepskwalificerende trajecten, die de beslissing neemt over de verlenging van de erkenning. In totaal werd de kwaliteit van twaalf trajecten beoordeeld. Het ging daarbij over twee vormen van beroepskwalificerende trajecten. Enerzijds werd een toezicht georganiseerd op tien opleidingstrajecten (bij zeven verschillende aanbieders) die leiden tot een specifieke beroepskwalificatie. Anderzijds werd de kwaliteit van twee EVC-trajecten (van één aanbieder) beoordeeld. In die trajecten bewijzen kandidaten via een assessment dat zij al over de competenties van een bepaalde beroepskwalificatie beschikken.

In dit tweede werkjaar werden ook voor het eerst opvolgtoezichten uitgevoerd op opleidingstrajecten die in de loop van 2022 een advies tot remediëring kregen. Voor deze opleidingen was een herbeoordeling aan de orde. Van de twaalf trajecten ging het voor vier trajecten om een herbeoordeling in een opvolgtoezicht, na een initieel remediëringsadvies.

De Vlaamse Sociale Inspectie neemt voor deze materie een coördinerende rol op en neemt ook deel aan de audits op het terrein. VSI werkt hiervoor samen met VDAB. Gedurende de eerste drie jaar waarin dit kwaliteitstoezicht ter plaatse wordt uitgevoerd is ook de Onderwijsinspectie betrokken.

Duaal leren

Het kwaliteitstoezicht op duale opleidingstrajecten is een gezamenlijke opdracht van de Vlaamse Sociale Inspectie en de Onderwijsinspectie, verankerd in een samenwerkingsovereenkomst. In totaal werden in 2023 elf doorlichtingen van duale opleidingstrajecten uitgevoerd. In het kader van deze doorlichtingen contacteerde de Vlaamse Sociale Inspectie in totaal 28 werkplekken waar leerlingen in een duaal traject aan de slag zijn. Dat gebeurde ofwel via een plaatsbezoek op de werkplek, ofwel via een telefonische contactname.

Overeenkomsten Alternerende Opleidingen

De overeenkomsten alternerende opleidingen zijn van toepassing in zowel 'duaal leren' als 'leren en werken'. In 2023 screende de Vlaamse Sociale Inspectie een steekproef van 364 dergelijke overeenkomsten, representatief voor verschillende sectoren en opleidingsstelsels. Deze on desk-screening ging zowel de volledigheid van de overeenkomsten als het nakomen van verschillende sociale verplichtingen na. Aanvullend werden voor het eerst ook een 100-tal stageovereenkomsten alternerende opleiding gescreend.

Ondernemerschapstrajecten

Het toezicht op de ondernemersvorming aan de SYNTRA vzw wordt uitgevoerd in afstemming met de regisseur ondernemersvorming VLAIO. In samenspraak met VLAIO wordt een inspectiethema bepaald per schooljaar. De inspectie van ondernemerschapstrajecten van de SYNTRA vzw's omvatte in 2023 twee verschillende onderzoeken. Ten eerste ging het over een thema-inspectie over de 'modularisering' van de ondernemersvorming (i.e. het opdelen van langlopende trajecten in kleinere gehelen). Dat toezicht werd opgestart in oktober 2022 en liep door tot het voorjaar van 2023. In de vijf SYNTRA vzw's werden in het voorjaar van 2023 in totaal 79 ondernemerschapstrajecten onderzocht. Ten tweede bestond het toezicht op de ondernemerschapstrajecten uit een volgende thema-inspectie over competentiegerichte evaluatie in de ondernemersvorming. Hiervoor werd in het najaar van 2023 het onderzoek naar 32 ondernemerschapstrajecten opgestart, samen met een focusonderzoek rond e-learning in de 5 SYNTRA vzw's. Deze thema-inspectie loopt verder door in 2024.

ADMINISTRATIEVE GELDBOETEN

07

Administratieve Geldboeten

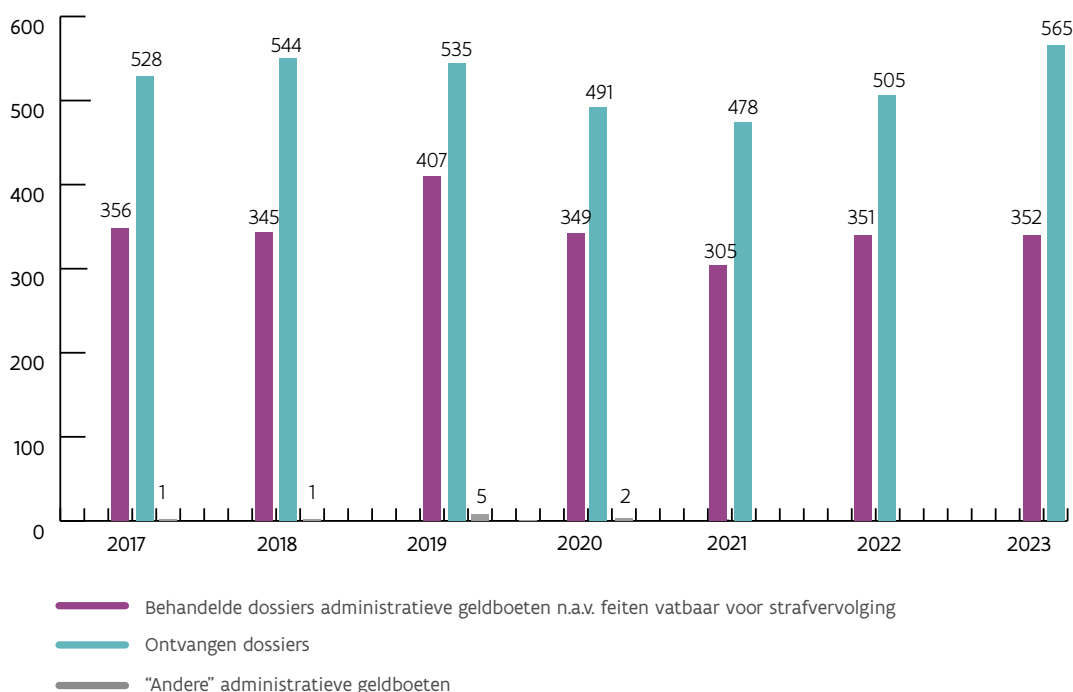
De Cel administratieve geldboeten werd opgericht binnen het Departement Werk en Sociale Economie om onafhankelijk en op zelfstandige basis op te treden in dossiers.

Procedure

Als een dossier opportuun geacht wordt, wordt de overtreder op de hoogte gebracht en krijgt hij de mogelijkheid zijn verweermiddelen in te dienen. Vervolgens beslist de dossierbehandelaar van de Cel administratieve geldboeten of een boete wordt opgelegd en doet een gemotiveerd voorstel voor het boetebedrag. Hierbij kan rekening worden gehouden met verzachtende omstandigheden. De overtreder heeft vervolgens twee maanden de tijd om beroep aan te tekenen tegen de beslissing tot het opleggen van een administratieve geldboete.

Dossiers

In 2023 werden 565 dossiers ontvangen. In 352 dossiers werd een boete opgelegd. Gezien het Arbeidsauditoraat in elk geval beschikt over een termijn van maximum 12 maanden waarbinnen het exclusief kan optreden, gaat het over een groot deel van de behandelde dossiers waarbij het Pro Justitia opgesteld werd in voorgaande jaren. Zowel de Vlaamse Sociale Inspectie als de federale inspectiediensten maken Pro Justitia over aan de Vlaamse Cel administratieve geldboeten. Dit is een gevolg van de gedeelde controlebevoegdheid in de materie tewerkstelling buitenlandse werknemers op Vlaams grondgebied. Zo'n 77% van de ontvangen dossiers inzake de materie migratie zijn federale vaststellingen. Dit aantal is licht gedaald t.o.v. 2022 (84%) en ligt in lijn met het aantal in 2021 (76%).

Grafiek: aantal ontvangen en afgehandelde dossiers administratieve geldboeten over de periode 2017-2023.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de specifieke inbreuken per materie die ter behandeling overgemaakt werden aan de Cel administratieve geldboeten:

Inbreuk	2023	
	Aantal	Procent
Uitzendbureau zonder erkenning	12	2,1%
Beroep doen op een niet erkend bureau	9	1,6%
Taaldecreet	1	0,2%
Strijdigheid met sociale of fiscale wetgeving	1	0,2%
Samenwerken met een niet erkend uitzendbureau	1	0,2%
Discriminatie	1	0,2%
Wetens en willens beroep doen op niet erkend UB	2	0,4%
Dossiers met verschillende inbreuken	6	1,1%
TOTAAL BEMIDDELING EN TAALDECREET	33	6%
Illegale tewerkstelling	341	60
Tewerkstelling zonder arbeidskaart	9	1,6%
Geen afschrift verblijf	11	2%
Onrechtstreekse onderaannemer tewerkstelling zonder verblijf	1	0,2%
Dwaalspoor	2	0,4%
Grenzen AK niet respecteren	3	0,5%
Verhindering van toezicht	4	0,7%
Ketenaansprakelijkheid	8	1,4%
Dossiers met verschillende inbreuken	83	14,5%
TOTAAL MIGRATIE	462	81,3%
DC's aannemen voor geen buurtwerken en diensten	2	0,4%
DC aanvaarden & overzenden >uren RSZ	1	0,2%
Valse namen/hoedanigheden/adressen	1	0,2%
Dossiers met verschillende inbreuken	17	3%
TOTAAL DIENSTENCHEQUES	21	3,8%
Artikel 32 tot 34 Maatwerkdecreet niet naleven	4	0,7%
Dossiers met verschillende inbreuken	8	1,4%
TOTAAL SOCIALE ECONOMIE	12	2,1%

Zelfstandige activiteit zonder beroepskaart	6	1,1%
Zelfstandige activiteit zonder verblijf	18	3,2%
Dossiers met verschillende inbreuken	5	1%
TOTAAL BEROEPSKAARTEN	29	5,3%
Wetens en willen onjuiste verklaringen afleggen	6	1,1%
TOTAAL VLAAMS OPLEIDINGSVERLOF	6	1,1%
Niet voldoen aan recht op outplacement	2	0,4%
Totaal	565	100%

Tabel: aantal dossiers administratieve geldboeten voor strafbare feiten 2023 ingedeeld per materie.

Een overzicht van de wijze van optreden in de ontvangen dossier in 2023 wordt toegelicht in onderstaande tabel:

Aantal afgehandelde dossiers	469
Aantal dossiers niet-opportuun	117
Aantal dossiers met boete	352
Bedrag opgelegde geldboeten	€ 1.067.565
Bedrag geïnde geldboeten	€ 507.250,48

Tabel: wijze van optreden in dossiers administratieve geldboeten in 2023.

De beslissing van niet-opportunititeit werd genomen om de volgende redenen:

- In 29 dossiers werd opgetreden door het openbaar ministerie, waardoor de oplegging van een administratieve geldboete uitgesloten is.
- 33 dossiers werden niet-opportuun verklaard wegens onvoldoende bewijs of gebrek aan inbreuk.
- Omwille van het tussenkomen faillissement van de onderneming (23) of de onvindbaarheid van de overtreder (8).
- 2 dossiers werden overgemaakt aan de Cel administratieve geldboeten van de Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg (bevoegdheidsprobleem) en in 1 dossier werd de inbreuk laten vallen ten voordele van het arbeidsauditoraat of de FOD WASO.
- 11 dossiers werden niet oportuun verklaard omdat de overtreder geen verblijfsrecht (meer) heeft; 6 dossiers beroepskaarten omwille van een nieuwe zaakvoerder, 2 dossiers wegens non bis in idem en 3 dossiers wegens het weerhouden van de foutieve inbreuk of werkgever.
- In 5 dossiers was de termijn voor de oplegging van een administratieve geldboete verstreken.

Inning

In totaal wordt 60 tot 70% van de boetes effectief geïnd. Het merendeel van de boetes wordt door de overtreder vrijwillig betaald. Slechts een klein aandeel van het totaal opgelegde boetebedrag wordt betaald na gedwongen uitvoering. In geval van niet-betaling, worden maximum 2 aanmaningen gestuurd, gevolgd door een ingebrekestelling. Na 75 dagen wordt het dossier overgemaakt aan de Centrale InvorderingsCel (CIC-VLABEL) voor gedwongen uitvoering. De CIC tracht de geldboete te innen door middel van een dwangbevel, betekend bij exploit van een gerechtsdeurwaarder.

De werking van de Cel Administratieve Geldboeten van het Departement Werk en Sociale Economie sluit voor 2023 vrij nauw aan bij de voorgaande jaren. Het dienstorder werd eind 2023 geüpdatet naar aanleiding van het nieuw sanctiekader en de wijzigingen aan het Decreet houdende het sociaalrechtelijk toezicht, die in werking treden op 1 januari 2024. In 2024 wordt de werkwijze dus op bepaalde vlakken aangepast.

Het aantal ontvangen dossiers is terug gestegen, net als het opgelegde boetebedrag. Door het toestaan van afbetalingsplannen wordt ingezet op een hogere graad aan effectieve vrijwillige betaling. Niet-betaalde dossiers worden voor gedwongen uitvoering overgemaakt aan de Centrale InvorderingsCel (CICVLABEL).

Het aantal ingediende beroepsdossiers is stabiel gebleven. De beslissing tot oplegging van de administratieve geldboete wordt in een meerderheid van de gevallen door de rechtbank bevestigd.

Het aantal ingediende beroepen in 2023 (11) ligt in lijn met het aantal ingediende beroepen in 2022 (10) en 2021 (8).

SLOTWOORD

08

Interview

Interview met Vincent Vandenameele, afdelingshoofd

Meneer Vandenameele, nu we aan het eind van het jaarverslag zijn aangekomen, hoe kijkt u terug op 2023 voor de Vlaamse Sociale Inspectie?

“2023 was een jaar van aanzienlijke vooruitgang en belangrijke mijlpalen voor de Vlaamse Sociale Inspectie. De personeelsuitbreiding krijgt volledig vorm, wat 2023 een bijzonder productief jaar maakt. Onze inzet voor innovatie en samenwerking heeft vruchten afgeworpen, en ik ben bijzonder trots op wat we als team hebben bereikt.”

Wat beschouwt u als de grootste prestatie van uw afdeling in 2023?

“Een van de grootste prestaties is zonder twijfel de flexibiliteit en de wendbaarheid van onze organisatie. Niet enkel op inhoudelijk vlak door de continu veranderende fraudesystemen maar ook naar thema's, rollen en methodieken. Ik durf stellig te beweren dat zowel de diepgang in de onderzoeken als het scala aan onderzoek domeinen nooit zo groot is geweest.”

Zijn er specifieke samenwerkingen die u zou willen benadrukken in dit jaarverslag?

“Absoluut. Desamenwerking met de federale inspectiediensten en andere partners zoals de politie en justitie blijft cruciaal. Daarnaast krijgt op dit vlak ook het Europese niveau meer en meer vorm. Door gezamenlijke acties en informatie-uitwisseling hebben we complexe fraudezaken kunnen aanpakken die we anders misschien niet hadden kunnen oplossen. Dit jaar heeft duidelijk aangetoond dat een geïntegreerde aanpak en sterke partnerschappen essentieel zijn voor ons succes.”

Wat waren de belangrijkste uitdagingen in 2023 en hoe heeft de Vlaamse Sociale Inspectie deze aangepakt?

“Een uitdaging blijft het succesvol implementeren van nieuwe digitale technologie waaronder onder meer ons inspectieplatform. Deze toepassingen moeten ons in staat stellen de efficiëntie te verhogen en gericht en effectiever te werken. Datamining en het objectief onderbouwen van een risicoanalyse passen in deze toenemende professionalisering.”

“Daarnaast blijft één van de grootste uitdagingen het bijblijven met de steeds veranderende en meer geavanceerde fraudepraktijken. Om dit aan te pakken, hebben we geïnvesteerd in opleiding en technologie. We hebben onze inspecteurs voorzien van geavanceerde tools en training om hen te helpen deze nieuwe uitdagingen aan te gaan. De inbreng van de Vlaamse Sociale Inspectie op regelgevend vlak is hierbij onontbeerlijk.”

Wat zijn uw vooruitzichten en prioriteiten voor de Vlaamse Sociale Inspectie in 2024?

“Voor 2024 wordt uiteraard een bijzonder jaar met de komende verkiezingen en mogelijk een nieuwe minister. De vorige keer

bracht dit een hoop nieuwe bevoegdheden en regelgevend werk met zich. Benieuw wat er nu op ons af komt! We kijken hierbij ook erg uit naar het handhavingsbeleid van de Vlaamse regering. In de fusie met het departement Economie liggen zeker ook nog opportuniteiten. Verder ligt onze focus op verdere digitalisering en innovatie. We willen nog efficiënter en proactiever kunnen werken. Onze prioriteit blijft om de sociale fraude verder terug te dringen en de rechten van werknemers te beschermen, terwijl we bedrijven ondersteunen bij het naleven van de regels.”

Afdelingshoofd Vincent Vandenameele

“Ik durf stellig te beweren dat zowel de diepgang in de onderzoeken als het scala aan onderzoek domeinen nooit zo groot is geweest.”

Vlaamse overheid
DEPARTEMENT WERK & SOCIALE ECONOMIE
Vlaamse Sociale Inspectie

Koning Albert II-laan 15 bus 381
1210 Brussel

 02 553 08 88

 vlaamse.sociale.inspectie@vlaanderen.be

www.vlaanderen.be/departement-wse

DEPARTEMENT
WERK & SOCIALE ECONOMIE